

RAPOR

**İSRAİL'İN FİLİSTİNLİ
MAHKUMLARA
YÖNELİK
İHLALLERİ**

Hazırlayan

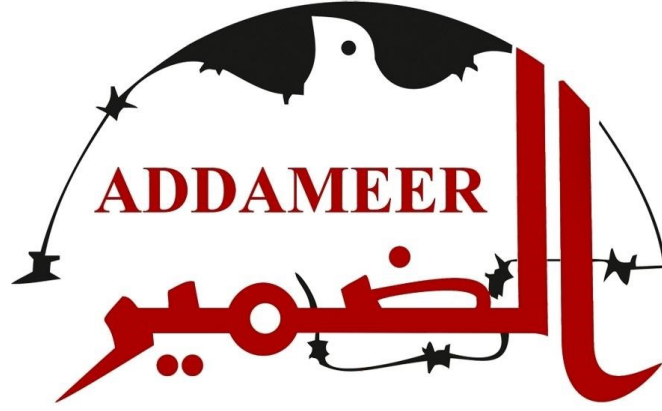
Addameer Mahkum Destek ve
İnsan Hakları Derneği

Tercüme

Mepa News

**MEPA
NEWS**
MEDIA • POLITICS • ANALYSIS

**Artan Zulüm: 7 Ekim 2023 Sonrası Filistin'de İsrail'in Sistemik İhlalleri
Yoğunlaşıyor**

Tarih: 23 Ocak 2024

Tercüme: Mepa News

İÇİNDEKİLER

A. Kaçınılmaz Karşılığa Yol Açan İhlallerin Tarihçesi	3
1. Tutuklama ve Gözaltıların Artması: Ekim 2023-Ocak 2024 Dönemine Bir Bakış	4
B. Zulmün İfşası: Filistinlilerin Tutuklanmasında İsrail İşgal Taktikleri	8
1. Tutuklama İşlemleri Sırasında Aşırı Güç Kullanımı	9
2. Ölümcül Sonuçlar: Zorla Tutuklamalardan Kaynaklanan Ölümler	10
C. İsraili Aşırırcıların Kışkırtmaları Filistinlilerin Tutuklanmasına Yol Açıyor	11
D. İsrail Hapishanelerinin İçinde: Tutuklu Filistinlilerin Yaşam Koşullarına Yakından Bir Bakış 13	
1. Yoğunlaşan Tecrit: Bireysel Hücrelerin Ayrı Hapishanelere Dönüştürülmesi.....	13
2. Açlık Politikası: Filistinli Tutukluların Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muamelenin İfşası	14
3. Mahkumlara Hücrelerinde Şiddetli ve Devamlı Saldırıları	15
4. Kasıtlı Tıbbi İhmal	17
E. Zorla Tecrit ve Kaybetme: İnsanlığa Karşı Devam Eden Suçlar	22
F. Filistinli Mahkumların Alenen Öldürülmesi	23
G. Filistinli Tutuklulara Yönelik Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz	27
1. Çıplak Arama	27
H. Çocuklukları Ellerinden Alınan Çocuklar	29
I. Filistinlilere Yönelik Toplu Cezalandırmanın Farklı Biçimleri.....	32
1. Filistinli Mahkumlara ve Ailelerine Karşı Bir Ceza Olarak İdari Tutukluluk.....	32
J. Yasal Hamle: İsrail'in Olağanüstü Hal Yasalarından Yararlanması ve Filistinlilere Yapılan Zulüm.....	34

A. Kaçınılmaz Karşılığa Yol Açan İhlallerin Tarihçesi

Filistin mücadelesi ve direnişinin kökleri 7 Ekim 2023'ten öncesine, 1917'deki Balfour Deklarasyonu'na kadar uzanmaktadır. İngiliz Mandası'nın Yahudi halkına Filistin topraklarını verme vaadi, Siyonist güçlerin Filistinlileri zorla evlerinden sürme ve Filistin topraklarını yalnızca Yahudi oldukları gerekçesiyle elde etme planlarını körüklemiştir. 1948'den bu yana Filistinliler mülksüzleştirme ve etnik temizliğe maruz kalmış, birçoğu gerçek bir kimliğe sahip olmayan vatandaşlar olarak kendi ülkelerinde mülteci olarak yaşamak zorunda bırakılmıştır. Halen 2.3 milyon Filistinli mülteci Batı Şeria ve Gazze'deki 32 kampa dağılmış durumdadır. Filistinliler kimliklerinin, kültürlerinin ve topraklarının İsraili yerleşimcilerin eline geçmesinin trajedilerini yaşamaya ve bunlara tanık olmaya devam etmektedir.

İsrail 1967'den bu yana Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs'ü işgal altında tutmaktadır. Özellikle insan hakları örgütleri bu işgalin Filistinli sivillere yönelik çok sayıda ihlale yol açtığını belirtmektedir. İhlallerin kısaltılmış bir listesi şu şekildedir: Örneğin, toplu cezalandırma biçimi olarak evlerin yıkılması, cinayetlerdeki endişe verici artış, keyfi gözaltıların uygulanması ve adil olmayan yargılamalar.

Aynı ihlaller İkinci İntifada'yı takip eden yıllarda yoğunlaşmıştır. Bunlara kontrol noktaları ve ayırım bariyerinin neden olduğu hareket kısıtlamaları, bu bölgelerdeki İsrail yerleşimlerinin genişlemesi, halkla çatışmaların yaşandığı Filistin şehirleri veya köyleri etrafındaki işgaller ve askeri devriyeler de eklenmiştir. İkinci İntifada 2000 yılının sonlarında patlak vermiştir ve bu ihlaller bir başka kritik bileşen olduğundan oldukça önemli olaylardır. Bu dönemde Filistinli siviller İsrail güvenlik güçleriyle şiddetli bir şekilde çatışmıştır.

İkinci İntifada, yoğunluğu ve sivillere yönelik önlemleri bakımından ilkinden farklıdır. İsrail hükümetinin tepkisi askeri saldırılar, hedef gözeterek öldürmeler ve Filistin halkının hareketine daha fazla kısıtlama getirilmesi şeklinde olmuştur. Batı Şeria'yı işgal altındaki toprakların geri kalanından ayıran duvar da bu süre zarfında inşa edilmiştir. İsrail hükümeti tarafından Filistinlilere karşı atılan adımlar ise bu sürecin ardından zirveye ulaşmıştır. Duvarın inşası, Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin hakkını baltalamaya yönelik bir girişim olarak toprakların yasa dışı ilhakının bir biçimi olarak görülmüştür. Bu nedenle, Aralık 2003'te Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Uluslararası Adalet Divanı'ndan (UAD) şu soruya ilişkin bir danışma

görüşü istemiştir: İsrail tarafından inşa edilmekte olan duvarın inşasından kaynaklanan hukuki sonuçlar nelerdir? İsrail bu talebe itiraz ederek UAD'nin yetkisiz olduğunu iddia etmeye çalışmış, ancak UAD duvarı uluslararası hukukun ihlali ve uluslararası barış ve güvenlik sorunu olarak ilan etmiştir. İsrail karardaki görüşü bir bütün olarak görmezden gelmiştir. İkinci İntifada önceki yıllardan da farklıdır çünkü Filistinliler İsrail hapishanelerinin farklı yerlerde toplu olarak yeniden kurulmasına tanık olmuştur.

Gazze¹ 2008'den bu yana toplam beş savaş boyunca İsrail işgalinin insanlık dışı ihlallerine ve zulmüne maruz kalmış ve hedef olmuştur. Gazze'ye yönelik bu beş büyük katliam ve saldırganlık 2008-2009, 2012, 2014, Mayıs 2021 ve şu anki 2023 katliamlarını kapsamaktadır. Her geçen yıl, İsrail tarafından işlenen zulüm ve vahşet eylemleri, toplu cezalandırmanın bir biçimi olarak tüm Filistin'de on kat artmıştır. Filistinlilerin her direnişinin ardından İsrail hapishanelerinde Filistinli mahkûmlara yönelik saldırı ve işkenceler yoğunlaşmış ve bunlar temel insan hakları ihlallerinin ötesine geçmiştir. İsrail işgalinin Filistinli mahkumlara yönelik eylemlerinin birçoğu, silahlı çatışmanın etkilerinin sınırlandırılmasını ele alan Uluslararası İnsancıl Hukukun temel kurallarının birçoğuna aykırıdır. Filistinli mahkumlara uygulanan insanlık dışı muamele, uluslararası insancıl hukuk anlaşmalarını ihlal etmektedir. Tıpkı savaş esirlerine ilişkin 1949 Üçüncü Cenevre Sözleşmesi'ndeki "Savaş esirlerine her zaman insanca muamele edilmelidir. Gözaltında tutulan bir savaş esirinin ölümüne neden olan ya da sağlığını ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü yasa dışı eylem ya da ihmal yasaktır ve insancıl hukukun ciddi bir ihlali olarak kabul edilecektir." (Madde 13) maddesi gibi. Tüm bunlara ek olarak sivillerin korunmasına ilişkin Dördüncü Cenevre Sözleşmesi de ihlal edilmektedir.

1. Tutuklama ve Gözaltıların Artması: Ekim 2023-Ocak 2024 Dönemine Bir Bakış

İsrail işgal güçleri, işgalin başlangıcından bu yana, Filistinlilerin her direniş olayı sonrasında Filistinli tutuklulara yönelik toplu tutuklama ve artan vahşet taktiğini kullanmaktadır. Belirtildiği gibi, zamanla vahşetin ve tutuklamaların yoğunluğu sadece bir cezalandırma biçimi olarak ve Filistinlilerin yaşamlarının tüm yönlerini kontrol etmek ve tüm bir toplumu cezalandırmak amacıyla direnişi bastırmanın bir yolu olarak artmaktadır. İsrail'in Filistinlilere yönelik saldırganlığını takip eden 7 Ekim'den bu yana durum tam olarak budur. 7 Ekim'den 23

¹ Gazze; Mısır, İsrail ve Akdeniz arasında sıkışmış küçük bir yerleşim bölgesidir.

Ocak 2024'e kadar İsrail işgali tarafından gözaltına alınan Filistinlilerin sayısı tutuklama kampanyalarıyla birlikte artmış ve tutuklu sayısı 6 bin 220'yi aşmıştır. Tutuklamaların çoğunluğu El Halil bölgesinde gerçekleşmiş ve burada sayı 1000'i geçmiştir. Tutuklama kampanyalarında kadın, çocuk, yaşlı, gazeteci ve üniversite öğrencisi ayırımı yapılmamaktadır.

Kadınlar arasında tutuklananların toplam sayısı, 1948'de işgal edilen topraklardan alıkonulanlar da dahil olmak üzere 200'e ulaşmıştır. Tutuklanan çocuk sayısının ise 355'i aştığı belirtilmektedir. 7 Ekim'den sonra 50 gazeteci tutuklanmıştır ve 35'inin tutukluluğu sürmektedir. Bunlardan 20'si idari tutuklu statüsü altına alınmıştır. Batı Şeria ve işgal altındaki toprakların her yerinden gelen üniversite öğrencileri, öğrenci hareketlerine katılmaları ve sosyal medyada Filistin'e aktif destek vermeleri nedeniyle işgalin özellikle hedef aldığı bir diğer gruptur. Özellikle Filistin topraklarındaki öğrenci hareketleri işgal makamları tarafından yasa dışı ilan edilmiştir. İsrail işgali ve İsraili "akademik kurumlar, öğrencilerin paylaşımlarının 'terörizmi desteklemek' veya 'terör örgütlerine sempati duymak' suretiyle üniversitelerin disiplin yönetmeliklerini ihlal ettiğini iddia etmektedir."²

Paylaşımlar çoğu zaman sadece Filistin ile dayanışmayı göstermekte ya da Arapça alıntılar veya Kur'an ayetleri içermektedir. Bugüne kadar Filistinli üniversite öğrencileri arasında kaydedilen tutuklama sayısı 100'den fazladır. Doğrudan bir kaynaktan bilgi alınamaması nedeniyle Gazze'deki üniversite öğrencilerine ilişkin sayılar hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Filistinli parlamento üyeleri de bu tutuklama kampanyalarından muaf tutulmamış, 14 parlamenter de gözaltına alınmaktan kendilerini kurtaramamışlardır.

İşkencenin yoğunluğu ve mahkumların sorgulanması nedeniyle, 7 Ekim'den sonra işgal hapishanelerinde yedi tutuklunun yaşamını yitirdiği bildirilmiştir. Mahkumlara yönelik birçok fiziksel acı çektirmeye ve can kayıplarına yol açan bu muamele Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'ni ihlal etmektedir.

Gazetecilere yönelik ihlaller ve hedef gösterme, Filistinlilere yönelik insan hakları ihlallerini belgeleme ve ifşa etme çalışmalarının doğası gereği işgalci İsrail için yeni bir şey değildir. Sadece 2021 yılında, Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları İzleme Örgütü (Euro-Med Monitor)

² M. K., (2023, 23 Ekim). *İsrail akademik kurumları, Gazze'ye saldırı sırasında sosyal medya paylaşımları nedeniyle Filistinli öğrencilere zulmediyor.* <https://english.wafa.ps/Pages/Details/138577>

Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs'teki Filistinli gazetecilerin 16 şikayetini belgelemiştir. Hepsi de İsrail makamlarının seyahat etmelerini engellediğini veya hareket özgürlüğü haklarını kısıtladığını söylemiştir. Bununla birlikte, Euro-Med Monitor tarafından toplanan verilere göre, faaliyetleri nedeniyle ceza olarak seyahat etmeleri yasaklanan Filistinli gazetecilerin sayısının onlarca olduğu tahmin edilmektedir.³ OHCHR tüm insan haklarının etkili bir şekilde kullanılmasını teşvik etmek ve korumakla görevlidir. Buna medya özgürlüğü de dâhil olmak üzere, ifade özgürlüğü hakkı ile gazetecilerin ve medya çalışanlarının diğer hakları da dâhildir. Gazeteciler, 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerine Ek Protokollerin 79. maddesi Bölüm III ile korunmaktadır.⁴

Tutuklularla iletişim kurulamadığı ve işgalciler bu bilgileri yayınlamayı reddettiği için sahadan güvenilir kaynakların olmaması nedeniyle, Gazze'den gelen tutukluların net sayısı hakkında kesin bir bilgi olmadığını belirtmek önemlidir. Buna ek olarak, savaşın başlamasından bu yana insan hakları örgütleri Gazze'de tam olarak işlevsel olamamış ve faaliyet gösterememiştir, bu da sivillere yönelik ihlallerin ve tutuklamaların belgelenememesine yol açmıştır. Genel olarak, herhangi bir kuruluş tarafından, özellikle de gözaltına alınanların detaylı bilgilerine ilişkin hiçbir veri toplanamamıştır. İsrail makamları da İsraili insan hakları örgütlerine dahi herhangi bir bilgi ya da veri aktarmamıştır.

İsrail işgal makamları, Birussebi'deki Sdeh Teman askeri kampında Gazze'den gelen tutukluların şehit edilmesiyle ilgili verilerden bahsetmiştir. Gazeteci Haggai Shizaf tarafından İsrail merkezli Haaretz gazetesinde 18 Aralık 2023 Pazartesi günü yayınlanan haberde bildirilenler dışında bu tutuklular veya götürüldükleri yerler hakkında daha fazla bilgi bulunmamaktadır. Haberde şunlar belirtilmiştir: "Gazze'den tutuklanan yüzlerce mahkûm, terörle bağlantılı oldukları şüphesiyle haftalarca Birussebi kenti yakınlarındaki 'Sdeh Taman' kampında tutuluyor. Bazı mahkumların hayatını kaybettiği bildirilmesine karşın, ordu ölüm nedenlerine ilişkin incelemeler yaptığını iddia ediyor." Habere göre kamptaki mahkumlar, çocuklar ve yaşlılar da dahil olmak üzere tüm yaş gruplarını kapsamaktadır. Ayrıca, kampın mahkumlara getirdiği kısıtlamalar ve koşullar mahkumların hareket özgürlüğünü sınırlamaktadır. Haaretz'in 2 Ocak 2024'te yayınladığı

³ Euro Med Monitor, *Gazetecileri Cezalandırmak: İsrail'in Filistinli gazetecilere yönelik hareket ve seyahat özgürlüğü kısıtlamaları*. Erişim Aralık 24, 2023 <https://euromedmonitor.org/en/article/4760/Punishing-Journalists:-Israel%27s-restrictions-on-freedom-of-movement-and-travelagainst-Palestinian-journalists>

⁴ Erişim Aralık 24, 2023 <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977/article-79>

bir başka haber ise Sde Teman askeri kampında tutulan Gazzeli tutukluların ilk görüntüsünü ortaya koymuştur: Tutuklular neredeyse çıplak bir şekilde ve kışın sert soğuşuna maruz kalarak uyumakta, sürekli gözleri bağlı tutulmakta ve günün neredeyse her saatinde işkence ve kötü muameleye maruz kalmaktadır. Kara harekâtından bu yana ordu, aralarında reşit olmayanların da bulunduğu Gazzeli kadınları tutuklayarak Kudüs yakınlarındaki 'Anatot' askeri kampında alıkoymaktadır. Kamp, her biri 200 tutukluyu barındıran üç bölümden oluşmaktadır. Ayrıca, şehit olanların sadece 7 kişi olmadığı ve Gazze'den gelen şehitlerin de sayısının belli olmadığı teyit edilmiştir.

Tutuklama vakalarına ilişkin verilerin hem halen işgal tarafından gözaltında tutulanları ve hem de daha sonra serbest bırakılanları içerdiğini belirtmek gerekir. Bugün itibariyle işgal hapisanelerindeki toplam tutuklu sayısı, 3 bin 300'den fazla idari tutuklu ve Gazzeli tutuklular arasında "yasa dışı savaşçı" olarak sınıflandırılan 661 kişi dahil olmak üzere 8 bin 800'ü aşmıştır.

B. Zulmün İfşası: Filistinlilerin Tutuklanmasında İsrail İşgal Taktikleri

İsrail işgal güçlerinin çeşitli bölgelerde Filistinlilere yönelik askeri operasyonlarının başlamasının ardından, işgalci yetkililer tarafından Uluslararası İnsan Hakları Hukuku (UİHH) ve Uluslararası İnsancıl Hukuk (UİH) ihlallerinde önemli bir artış olmuştur.

7 Ekim'den bu yana İsrail işgal güçleri, çocuklar ve kadınlar da dahil olmak üzere Filistinlileri toplu olarak tutuklama uygulamalarını keskin bir şekilde artırmıştır. Bu artış Batı Şeria, Kudüs ve 1948'de işgal edilen topraklar da dâhil olmak üzere Filistin topraklarının tamamını kapsamaktadır. Yaygın tutuklama kampanyaları ve uzun süreli gözaltılar yoluyla toplu cezalandırmanın yanı sıra keyfi gözaltı uygulamalarında da kaygı verici bir artış görülmüştür.

İsrail işgal güçleri, askeri emirlerde yapılan değişiklikler ve İsrail hükümetinin zaten var olan hukuksuz ve adaletsiz askeri mahkeme prosedürleri yoluyla, Filistinlilerin adil yargılanma güvencesi ve işkence ve insanlık dışı muameleden korunma haklarını baltalamaktadır. Bu durum, Filistinli tutuklulara yönelik sistematik ihlallere yol açmış, işkence ve kötü muamele vakaları daha yaygın hale gelmiştir.

Keyfi tutuklama operasyonları 7 Ekim'den bu yana daha sık hale gelmiştir. Genellikle ev kapılarının patlayıcılarla açılması şeklinde evlere zorla girişlerle özdeşleşen gece baskınları sırasında güç kullanımında artış yaşanmıştır. Ayrıca, Addameer tarafından belgelendiği üzere, ordu bu operasyonlar sırasında hane halkına karşı güç kullanmaktadır. Bu tutuklanan Filistinlilerin yaralanmasına neden olan fiziksel saldırılar da dahil olmak üzere aşırı güç kullanımını ortaya koymaktadır. Keyfi gözaltı, direnişi sindirmek ve bastırmak amacıyla hükümetler tarafından kullanılan bir taktiktir ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin "hiç kimse keyfi olarak gözaltına alınamaz, tutuklanamaz veya sürgüne gönderilemez" şeklindeki 9. maddesini ihlal etmektedir.⁵

İşgal altındaki Filistin topraklarındaki insan hakları örgütleri, sosyal medya paylaşımları nedeniyle öğrencileri ve aktivistleri hedef alan çok sayıda tutuklama vakası kaydetmiştir. Buna ek olarak, Gazze'de de onlarca tutuklama gerçekleşmiştir, ancak bu gözaltılara ilişkin kesin ayrıntılar

⁵ Birleşmiş Milletler *İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi*. Erişim Aralık 27, 2023 <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

ve sayılar belirsizliğini korumaktadır. Kapsamlı ve açık bir şekilde belgelenen bu eylemler, başta keyfi tutuklamaları, sivillere karşı şiddet kullanımını ve tutuklulara kötü muameleyi açıkça yasaklayan Dördüncü Cenevre Sözleşmesi olmak üzere uluslararası anlaşmaların ağır ihlalleri niteliğindedir.

1. Tutuklama İşlemleri Sırasında Aşırı Güç Kullanımı

7 Ekim'den bu yana, İsrail işgal güçleri tarafından yürütülen tutuklama operasyonlarıyla birlikte bu operasyonlar sırasında şiddet içeren taktiklerin kullanımı da artmıştır. Addameer, İsrail işgal kuvvetleri tarafından kullanılan aşırı güç ile özdeşleşen edilen yüzlerce tutuklama vakasını belgelemiştir. Bu, ev kapılarının patlayıcılarla kırılmasını, ev sakinlerine bağırılmasını, kasıtlı vandalizmi, evlerin içindeki eşyaların ciddi şekilde tahrip edilmesini ve tutuklulara ailelerinin önünde fiziksel saldırıda bulunulmasını içermektedir. Ayrıca, işgalci güçler tutuklama operasyonlarında köpekler kullanmış, bu köpeklerin kasıtlı olarak ev sakinlerine saldırdığı ya da askerler tarafından tutuklulara zarar vermek üzere kasıtlı olarak serbest bırakıldığı vakalar da kaydedilmiştir. Tutuklamalar sırasında mahkumların ciddi şekilde yaralanmasına neden olacak kadar güç kullanıldığına dair belgelenmiş vakalar da bulunmaktadır.

Beytullahim'deki Dihayşe Mülteci Kampı'nda 16 Ekim 2023 tarihinde tutuklanan Bilal Davud'un annesiyle yapılan görüşmede, anne tutuklama operasyonu sırasında uydukları sırada evlerinin kapısının havaya uçurulduğunu ve camların kırıldığını anlatmıştır. Bunu evdeki eşyaların kasıtlı olarak tahrip edilmesi izlemiş, onun gözleri önünde oğluna saldırılmış ve tüfek dipçığıyle kafasına vurarak kanamasına neden olmuştur. Manzara korkunçtur. İsrail güçleri, gözaltına alınan kişiyi sürükleyerek zeminin kanla kaplanmasına neden olmuş, anne çığlık atmaya başlamış, bir İsrail askeri annenin ağzını zorla kapatarak takma dişlerinin yerinden çıkmasına ve acı çekmesine neden olmuştur.

İsrail ordusu tarafından gerçekleştirilen eylemler, İşkenceye Karşı Sözleşme'nin 2. maddesinin ikinci paragrafını açıkça ihlal etmektedir:

"Savaş hali veya savaş tehdidi, iç siyasi istikrarsızlık veya başka herhangi bir kamusal acil durum gibi hiçbir istisnai hal, işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleler için gerekçe olarak ileri sürülemez."

2. Ölümcül Sonuçlar: Zorla Tutuklamalardan Kaynaklanan Ölümler

5 Aralık 2023'te İsrail işgal güçleri, Kudüs'teki Kalendiye mülteci kampında Abdullah Mansara'yı tutuklamak için operasyon başlatmıştır. Aile, İsrail güçlerinin sesini duyduğunda, tutuklunun kardeşi Muhammed Mansara kapıyı açmak için hareket etmiş, ancak kapı, İsrail güçleri tarafından yerleştirilen bir bombayla havaya uçurulmuştur. Patlama, Muhammed'in oracıkta ölmesine ve annesinin yaralanmasına neden olmuştur. İsrail güçleri eve girerek ailenin, patlama neticesinde yaralanan oğullarına müdahale etmesini engellemiştir. Daha sonra, işgal güçleri hiçbir şey olmamış gibi tutuklama operasyonuna devam etmiş ve Abdullah'ı gözaltına almıştır.

Bu keyfi ve şiddet içeren tutuklama operasyonları bağlamında, ilan edilen savaş hali İsrail ordusuna, ölümlerle sonuçlansa dahi, çeşitli şiddet biçimlerini uygulama yetkisi vermektedir. Bu durum, ilan edilen olağanüstü halin İsrail ordusuna, gözaltındakilere muamele veya tutuklama operasyonları sırasında, uluslararası veya insani yasa ve yönetmeliklere uygunluğu dikkate almaksızın Filistinlilere kötü muamele etme ve baskı yapma konusunda kontrolsüz bir güç verdiğini göstermektedir. Böylece İsrail, uluslararası insancıl hukuk teamüllerine ve hem Cenevre Sözleşmelerinde hem de Lahey Sözleşmelerinde belirtilen orantılılık kavramına aykırı hareket etmektedir. Dördüncü Lahey Sözleşmesinin 23. maddesi gereksiz yere acı çektirmeye yönelik şiddet eylemlerini yasaklamakta ve orantılılık ilkesini vurgulamaktadır. Cenevre Sözleşmelerine Ek 12 Ağustos 1949 tarihli Birinci Protokol'ün 51 (5b) maddesine göre bir saldırı "somut ve doğrudan askeri avantaja kıyasla aşırı olacak şekilde; tesadüfi sivil can kaybına, sivillerin yaralanmasına, sivil nesnelere zarar görmesine veya bunların hepsine birden neden olması beklenebilir" orantısızdır ve ayırım gözetmeyen bir saldırıdır.

C. İsraili Aşırıların Kışkırtmaları Filistinlilerin Tutuklanmasına Yol Açıyor

Aşırılık yanlısı İsraililer tarafından İbranice "הנאצים ציידים 2023" ve Türkçe "Nazi Avcıları 2023" olarak tanımlanan bir Telegram grubunun kurulması, mahremiyet ve insan haklarının rahatsız edici bir ihlalini teşkil etmektedir. Bu grup, çoğunluğu aktivist, gazeteci ya da sosyal medya aracılığıyla Filistin'le ilgili görüşlerini ifade eden bireylerden oluşan Filistinlilerin fotoğraflarını, kişisel bilgilerini ve yerleşim yerlerini paylaşmak da dâhil olmak üzere, kınanması gereken doxing⁶ eylemlerinde bulunmaktadır. Bu siber saldırı eylemleri, internet ve teknoloji kullanımını yoluyla Filistinli sivillerin hedef alınması, Siber Suçlar Sözleşmesi olarak da bilinen Budapeşte Sözleşmesi protokollerini ihlal etmektedir.⁷

Bu eylemlerin bir sonucu olarak, çok sayıda Filistinli, bilgileri İsraililer tarafından yayımlandıktan kısa bir süre sonra gözaltına alınmıştır. S.J.'nin durumu buna bir örnektir. 24 Ekim'de S.J.'nin fotoğrafı, adı, ikametgahı, gazeteci olarak çalıştığı yer, Facebook profil linki gibi detaylarla birlikte, kendisini terörist bir Filistinlinin eşi ve bir "Nazi" aktivisti olarak yaftalayan doğru olmayan bir ifade Telegram grubunda paylaşılmıştır. Şok edici bir şekilde, bu durum S.J.'nin 5 Kasım'da "kışkırtma" suçlamasıyla gözaltına alınmasına yol açmıştır.

A.T.'nin yaşadığı durum da Telegram grubundaki aşırılık yanlısı İsraili grup tarafından gerçekleştirilen eylemlerin korkunç doğasını bir kez daha gün yüzüne çıkarmaktadır. Grup, 30 Ekim'de "Nazi A.T."nin tutuklanması çağrısında bulunarak onu asılsız bir şekilde "terörist saldırılar düzenlenmesi ve Yahudilerin öldürülmesi çağrısında bulunan terörist bir aktivist" olarak yaftalamıştır. Akabinde, 6 Kasım'da A.T. evinden gözaltına alınmıştır. Endişe verici olaylar dizisi, A.T.'nin gözaltına alınmasının ardından, evinin konumunun ve fotoğrafının "A.T. Nazi ailesi Nebi Salih köyünde yaşıyor, Nazi evlerini havadan bombalama zamanı!" ifadesiyle birlikte paylaşılmasıyla devam etmiştir. Bu, yalnızca ciddi bir gizlilik ihlali teşkil etmekle kalmamakta, aynı zamanda söylemi tehlikeli bir düzeye çıkarmakta, şiddeti kışkırtmakta, bireylerin ve mülklerinin güvenliğini tehdit etmektedir.

⁶ Doxing, genellikle ilgili kişiyi küçük düşürmek, korkutmak, taciz etmek veya cezalandırmak amacıyla kişisel verilerin üçüncü bir tarafça rızası olmaksızın kasıtlı olarak kamuya açıklanması anlamına gelir.

⁷ İsrail 2016'da Budapeşte Sözleşmesine katılmış ve taraf olmuştur.

Bu hedef gözeten eylemler yalnızca bireylerin mahremiyetini ve güvenliğini tehdit etmekle kalmamakta, aynı zamanda temel hakları olan konuşma ve ifade özgürlüğünü de doğrudan ihlal etmektedir. Bu tür eylemler sadece S.J. ve A.T. gibi bireylerin haklarını çiğnemekle kalmamakta, aynı zamanda bu hedef gözeten tacizin muhtemel olumsuz sonuçlarına ilişkin ciddi endişeler yaratmaktadır.

D. İsrail Hapishanelerinin İçinde: Tutuklu Filistinlilerin Yaşam Koşullarına Yakından Bir Bakış

1. Yoğunlaşan Tecrit: Bireysel Hücrelerin Ayrı Hapishanelere Dönüştürülmesi

İşgal yönetimi sadece mahkumları dış dünyadan izole etmekle kalmamakta, aynı zamanda Filistinli mahkumlar arasında iç izolasyon da oluşturmaktadır. Aşırı kalabalık ve zorlu koşullar nedeniyle her hücre ayrı bir hapishane haline gelmiştir. Daha önce tüm mahkumların avlu zamanı olarak bilinen, yürüyüş yapabildikleri ve cezaevinin aynı bölümündeki diğer mahkumlarla buluşabildikleri 1 ila 3 saatlik bir zaman dilimi bulunmaktaydı. Ancak mahkumlar 7 Ekim'den bu yana bu fırsattan mahrum bırakılmaktadırlar. Bunun yerine, mahkumlar sadece 10 dakikalığına tek tek başlarına dışarı çıkarılmaktadır. 7 Ekim'den bu yana bazı cezaevlerinde 90 günden fazla bir süredir avluya çıkmamış mahkumlar bulunmaktadır. İsrail tarafından Filistinli mahkumlara yönelik işlenen eylemlerin çoğu, 1990 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurul tarafından kabul edilen "Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği - Mahpuslara Uygulanacak Muameleye İlişkin Temel İlkeler" metnine aykırıdır. Bu ilkeler belirtir ki "Tüm mahkumlara, insan olarak doğuştan sahip oldukları haysiyet ve değerden kaynaklanan saygı ile muamele edilecektir. Irk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya diğer görüşler, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler temelinde ayrımcılık yapılmayacaktır."⁸

Avukat ziyaretleri sırasında, mahkumlar artık diğer mahkumlarla görüşemediklerini ve onların durumundan haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, mahkumların bölüm içindeki hücrelerini terk etmeleri kısıtlanmış, bu da bu odaları tecrit hücrelerine dönüştürmüştür. Toplu cezalandırmanın bir biçimi olarak yastık, battaniye ve mahkumların giysileriyle birlikte tüm elektrikli aletlere ve araçlara el konulmuştur. Bu, şu şekilde belirten 90'ıncı maddenin ihlalidir: "Gözaltına alındıklarında, tutuklulara gerekli giysi, ayakkabı ve iç çamaşırlarını temin etmeleri ve daha sonra gerekirse daha fazla malzeme tedarik etmeleri için her türlü imkân sağlanır."⁹ Ofer Cezaevi'nde tutuklu bulunan Yezan Mansur'a göre, mahkumlar neredeyse elli gündür aynı kıyafetleri giymekteler ve bu kıyafetler de kış aylarındaki soğuklara karşı yetersizdir.

⁸ Mahpuslara Uygulanacak Muameleye İlişkin Temel İlkeler https://www.ohchr.org/en/instruments_mechanisms/instruments/basic-principles-treatment-prisoners

⁹ Savaş Sırasında Sivillerin Korunmasına İlişkin Dört Nolu Cenevre Sözleşmesi, Cenevre, 12 Ağustos 1949, Madde 90 - Kıyafet <https://ihl.databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gciv-1949/article-90?activeTab=undefined>

Tutsaklara yapılan aynı ziyaretlerde, pencerelerin İsrail Cezaevi Servisi (Shabas) tarafından söküldüğü ve bu nedenle bazı odaların hava ve yağmura maruz kaldığı durumlar kaydedilmiştir. Odalardaki kışlık giysi ve battaniyelerin yetersizliği göz önüne alındığında, bu alanlar rahatsız edici derecede soğuk hale gelmektedir ki bu 85'inci maddenin ihlalidir. Madde şöyle belirtir: "Alıkoyan güç, korunan kişilerin, alıkonulmalarının başlangıcından itibaren, hijyen ve sağlık açısından mümkün olan her türlü güvenceyi sağlayan ve iklimin sertliklerine ve savaşın etkilerine karşı etkili bir koruma sağlayan binalarda veya mahallerde barındırılmalarını sağlamak için gerekli ve mümkün olan tüm önlemleri almakla yükümlüdür."¹⁰ Bu durum özellikle endişe vericidir zira birçok hasta mahkum tıbbi yardıma ve kış şartlarına dayanabilmek için sıcak giysiler ve battaniyeler gibi temel yaşam malzemelerine ihtiyaç duymaktadır.

2. Açlık Politikası: Filistinli Tutukluların Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muamelenin İfşası

7 Ekim'den bu yana cezaevleri yoğun bir zulüm ve vahşet sahasına dönüşmüştür. Artık sadece baskıcı bir nitelik taşımakla kalmayan cezaevleri, Filistinli mahkumlara işkence etmek ve onlardan çeşitli yollarla intikam almak için birer araç olarak hizmet vermektedir. İsrail Cezaevi Servisi (Shabas) aç bırakma politikası başlatarak her mahkûm için normalde günde üç öğün olan yemeği sadece iki öğüne indirmiştir. Bu öğünler sadece miktar olarak yetersiz değil aynı zamanda kalitesizdir. Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları göre "(1) Her mahkûma idare tarafından normal saatlerde, sağlık ve güç için yeterli besin değerine sahip, sağlıklı, iyi hazırlanmış ve servis edilmiş yiyecekler sağlanır. (2) Her mahkûma ihtiyaç duyduğu her an içme suyu sağlanır."¹¹

İsrail işgal hapishanelerine yapılan çok sayıda avukat ziyareti sayesinde Addameer, mahkumların karşılaştığı korkunç gerçekler hakkında kanıtlı bilgiler almıştır. 7 Ekim'den bu yana günde sadece iki öğün yemek servis edilmektedir. Bunlar kahvaltıda küçük bir kutu yoğurt, bir somun ekmek ve bir avuç domatesten, ikinci öğünde ise bir tabak pilav ve bir sosisin bulunduğu ufacık bir tabaktan oluşmaktadır. Rahatsız edici bir şekilde, yemekler birçok cezaevindeki gerçek mahkûm sayısından önemli ölçüde daha az sayıda teslim edilmektedir. Örneğin, sekiz mahkûmun

¹⁰ Savaş Sırasında Sivillerin Korunmasına İlişkin Dört Nolu Cenevre Sözleşmesi, Cenevre, 12 Ağustos 1949, Madde 85 - Barınma, hijyen, <https://ihl.databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gciv-1949/article-85>

¹¹ Gıda Hakkı Özel Raportörü <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-food>

bulunduğu çok sayıda kođuŝta kahvaltı ve öğle yemeği için sadece dört kişilik yemek verilmiş, mahkumlar zaten yetersiz olan bu porsiyonları paylaşmak zorunda bırakılmıştır.

7 Ekim'den önce 78 kilogram olan ve şu anda 55 kilograma düşen olan tutsak J.K.'ye yapılan bir ziyarette, tutsak J.K. yemeklerin sadece az ve kalitesiz olmadığını, aynı zamanda kirli olduğunu da ifade etmiştir. Bazı yemeklerde pislikler ve saç bulunmaktadır ve birçok kez mahkumlara yumurta ve diğer yemekler de dahil olmak üzere bozulmuŝ yiyecekler verilmiŝtir.

Cezaevlerindeki içme suyu dolapları 7 Ekim'den bu yana kapatılmıŝtır. Mahkumlar temiz olmadığını ve sarımsı bir renge sahip olduğunu bildirdikleri musluk suyunu içmek zorunda bırakılmıştır. Ofer Cezaevi Bölüm 18 oda 6'da bir mahkumun üzerinde görülen mantar vakaları, gıda ve su kalitesinin düşük olması nedeniyle mahkumların sağlık durumlarında potansiyel bir bozulmaya işaret etmektedir.

Tutsaklar, kendilerine sosis ve pilav yerine et veya tavuk verildiği nadir durumlarda, kalitenin standartların altında olduğunu ve yetersiz piŝirme nedeniyle yiyeceklerin tüketilemeyecek halde olduğunu anlatmaktadır. Ayrıca tüm aletlere, mutfak gereçlerine ve kişisel eŝyalara işgalciler tarafından el konulduğundan, mahkumlar kendilerine sunulan az piŝmiŝ yiyecekleri yemeyi bile deneyememiŝlerdir.

3. Mahkumlara Hücrelerinde Şiddetli ve Devamlı Saldırıları

7 Ekim'den bu yana, hücrelerindeki mahkumlara yönelik amansız ve acımasız saldırılar her gün şiddetli darplarla devam etmiştir. Özel baskı birimi 'Metsada', mahkumları baskıya maruz bırakan ve yaşlarına ya da sağlık durumlarına bakılmaksızın çok sayıda yaralanmaya neden olan bir saldırı ve kođuŝlara baskın kampanyası başlatmıştır.

Gözle görülür darp izleri, bazı tutukluların gözlerinin ŝiŝmesi ve diğerlerinin ellerinde veya parmaklarında kırıklar olduğu çeşitli avukat ziyaretleri sırasında belgelenmiş ve not edilmiştir.

Bir avukat tarafından belgelenen bir ziyaret sırasında, bir mahkûm¹² 15 Kasım 2023 tarihinde "Nahshon" biriminin¹³ hapishaneye baskın düzenlediğinde, yaklaşık 70 mahkûmun havalandırmadan yoksun, acımasız ve aşırı kalabalık bir şekilde zorla otobüslere bindirildiğini anlatmıştır. Bu durum mahkûmların boğulma hissine kapılmasına neden olmuştur. Daha sonra mahkûmlara açık bir alanda gözleri kapalı bir şekilde yere yatmaları talimatı verilmiş ve her mahkûm daha sonra Genel Güvenlik Servisi (Şabak) görevlisi tarafından dövüldükleri, sırtlarına demir zincirlerle bağlandıkları ve İbranice şarkılar çalındığı bir sorguya tabi tutulmuştur. 25 dakika süren bu sorgu sırasında bu mahkûm sürekli tehditlere ve göğsüne, boynuna ve yüzüne yönelik fiziksel saldırıya maruz kaldığını anlatmıştır.

Zorlu yaşam koşulları ve mahkûmlara karşı misilleme eylemleri çok belirgindir. Birçok tutuklu, 7 Ekim'den bu yana periyodik olarak akşam saat 9'da cezaevinin içindeki bölümler arasında çöp yakıldığını, bunun da güçlü bir kötü koku ve yoğun duman oluşturduğunu bildirmiştir. Cezaevindeki askerler maske takarken, bu kasıtlı eylem mahkûmlar için rahatsızlığa ve boğulmaya neden olmaktadır. Çeşitli bölümlerdeki mahkûmlar, İsrail Cezaevi Servisi'nin askerlere yangın söndürme eğitimi verme bahanesiyle odalara girdiğini, bunun sonucunda mahkûmlara su püskürtüldüğünü ve mahkûmların uyku alanları ve yataklarıyla birlikte ıslandığını doğrulamıştır.

Nakab (Necef) Cezaevi'ndeki mahkûm Mahmud el Katanani, 7 Ekim'den bu yana "Keter" olarak bilinen özel bir birimin neredeyse her gün zorla odalara girdiğini belgelemiştir. Bu birim, ağızları bağlı köpekler eşliğinde silahlar ve demir çubuklarla odalara girmesiyle ünlüdür. Ağızları bağlı olmasına rağmen bu köpekler uzun pençeleriyle mahkûmlara saldırmakta ve zarar

¹² 24 yıllık mahkûm Bilal Arman. Ofer Cezaevi'nde tutuluyor.

¹³ İbranice'de "Nahshon" terimi güç, sağlamlık ve sertlik anlamına gelir. Nahshon birimi 1973 yılında "Güvenlik ve Talimat Birimi" adı altında kurulmuştur. Görevleri arasında "suçlu ve terörist mahkûmlara" eşlik etmek de vardır. Yaklaşık 800 mensuba sahip olan birim cezaevi servisine bağlıdır ve ordu, polis ve kamu güvenliğinin talimat ve yönlendirmelerine göre hareket eder. Nahshon birimi İsrail'in en büyük ve en güçlü askeri birimleri arasındadır. Açıklandığı üzere, özellikle cezaevlerindeki sözde "isyanları" bastırarak cezaevlerinin kontrolünü sağlamak için kurulmuştur. Bu özel birimlerin üyeleri, üzerinde "Cezaevi Güvenliği" yazan farklı bir üniformaya sahiptir. İşgalci İsrail güçlerinin farklı askeri birimlerinde görev yapmış, güçlü bedenlere ve derin deneyim ve yetkinliklere sahip askeri personelden oluşmaktadır. Ayrıca farklı türde silah ve teçhizat kullanımı da dahil olmak üzere teknik savaş becerilerine ve doğrudan çatışmalar için gerekli fiziksel ve dövüş yeteneklerine sahiptirler. Birim üyeleri, mahkûm ve tutukluların herhangi bir "isyanını" nasıl bastıracakları konusunda özel eğitim alırlar. "İsrail Cezaevi Servisi Özel Birimlerinin Nakiller ve Baskınlar Sırasında Mahkûm ve Tutuklulara Yönelik Saldırıları" (Addameer Mahkûm Destek ve İnsan Hakları Derneği 2014)

vermektedir. Mahkûmlar uzun süreler boyunca demir çubuklarla acımasızca dövülmüş ve bunun sonucunda çok sayıda mahkûmun vücudunun çeşitli yerlerinde kırıklar oluşmuştur. Mahkûmların işkence türlerine maruz bırakılması, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 5. maddesini ihlal etmektedir: "Hiç kimse işkenceye veya zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz. Ayrıca, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 7. maddesi de hiç kimsenin işkenceye maruz bırakılamayacağını belirtmektedir.

4. Kasıtlı Tıbbi İhmal

İşgalin cezaevlerinde sürekli olarak izlediği politikalardan biri de tutuklulara yönelik kasıtlı tıbbi ihmal politikasıdır. Bu politika yıllardır tekrarlanan bir uygulamadır, ancak 7 Ekim'den bu yana, dayak ve özel kuvvetler tarafından art arda odalarına girilmesi de dahil olmak üzere mahkûmlara yönelik saldırıların artmasıyla birlikte, cezaevlerindeki yaralanmalar ve acı çektirmeler artan ihmalle birlikte yoğunlaşmıştır.

Tıbbi ihmal, hasta tutsakların klinikleri ziyaret etmelerinin, doktorlara danışmalarının veya reçete edilen ilaçlarını almalarının engellenmesini içermektedir. Bu ihmal psikolojik rahatsızlıkları olanları da kapsamaktadır. Kırk yaşındaki mahkûm M.S. ziyareti sırasında behçet hastalığından ve yüksek tansiyondan muzdarip olduğunu teyit etmiştir. Sürekli ilaç talebinde bulunmasına rağmen gerekli tedavi sağlanmamıştır. Ayrıca, kanser hastası mahkûm Asıf el Rifai kemoterapi gördüğü halde dozajın vücuduna uygun olmadığını ve bunun bilincini kaybetmesine neden olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, hastalar için yiyecek kıtlığı mevcuttur ve bu da zaten kötü olan sağlık durumlarını daha da kötüleştirmektedir. Tıbbi ihtiyaçların ve sağlığın ihmal edilmesi "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme"nin 12. maddesini ihlal etmektedir ki bu madde şu şekildedir: "Bu sözleşmeye taraf devletler, herkesin ulaşılabilir en yüksek fiziksel ve zihinsel sağlık standardından yararlanma hakkını kabul eder."

Kalp rahatsızlığı olan 35 yaşındaki İmaduddin Munzir Muhammed Ebu Varde adlı mahkûmun yeminli ifadesi, yukarıda sıralanan tüm ihlalleri hapsedildiği süre boyunca yaşadığını göstermektedir. Yaşadıkları şu şekildedir:

"İsrail içinde çalışma iznim var ve Hayfa şehrinde inşaat sektöründe çalışıyordum. Nasıra kentinde bir işçi lojmanında kalıyordum ve birkaç ayda bir Cebaliye'deki¹⁴ ailemi ziyaret ediyordum. 9 Ekim 2023 tarihinde, saat 01.00'de, Nasıra'da yaşadığım konaklama yerinde, ben ve Dar Reyhan ve Azam'dan 7 kişilik bir işçi grubuyduk. (...) Konaklama yerimiz, zeytin yeşili renkli askeri kıyafetler giymiş bir grup tarafından basıldı. Maskeli ve silahlıydılar, sayıları yaklaşık 15 kişiydi. Kapıyı zorla açtıktan sonra bize saldırdılar. Onlara işçi olduğumuzu ve izinlerimizin olduğunu söyledik ama bizi yere attılar. Tüfeklerle, coplarla ve yumruklarıyla bize vurmaya başladılar ve ayaklarıyla kafalarımızın üzerinde tepindiler. Dayağın odak noktası göğsümdü ve sonrasında göğsümde kırıklar olduğunu hissettim çünkü nefes almam zorlaştı. Dayak, tükürme ve bize karşı çok saldırgan bir dil kullanmanın yanı sıra baş ve göğüs üzerinde yoğunlaştı. Yaklaşık bir saat boyunca konakladığımız yerde kaldılar, arama yaptılar ve evde tahribata neden oldular. Evdeki eşyaları kırıp döktüler ve sürekli bize vuruyorlardı.

Daha sonra gözlerimizi bağladılar ve diğerleriyle birlikte benim de başıma bir örtü sardılar. Başımın tamamı örtülü olduğu için normal nefes almam çok zordu. Benim de kalp sorunlarım var ve örtüyü çıkarmalarını istedim. Reddettiler ve içlerinden biri silahını kafama dayayıp beni öldürmekle tehdit etti. Beni plastik kelepçeyle ve ayakkabısız olarak gözaltına aldılar. Bu durumda 20 gün boyunca kıyafetsiz ve ayakkabısız kaldım. Daha sonra Nasıra'daki polis karakoluna götürüldük ve burada bizi bir odaya koyup yere attılar. Bizi arkadan plastik kelepçelerle bağladıktan sonra bize saldırı devam etti. Bizi dövmek için ellerindeki tüm aletleri kullandılar. Tabii ki bilincim gidip geliyordu ve kimseyi, yüzlerini ya da kıyafetlerini tanyamıyordum. İçlerinden biri sırtımda zıplamaya başladı ve göğsüme copla, kafama da tüfikle vurmaya ve tükürmeye başladı. Sırtımıza vurmak için sopa gibi bir şey de kullandılar. İçlerinden biri copla yüzümü yere sürttü. Ellerimiz arkadan bağlıydı ve yüz üstü yatıyorduk.

Sabah 7-8 civarına kadar bu sürekli saldırı durumunda kaldık ve sonunda bizi sorgulayan bir kadın polise götürdüler. Bize İsrail'de izinsiz çalışıp çalışmadığımızı sordu, biz de iznimiz olduğunu teyit ettik. Sorguladığı şey buydu. Daha sonra Nasıra'daki aynı polis karakolunda bir hücreye götürüldük ve üç gün boyunca orada kaldık. Üçüncü gün, görüntülü arama yoluyla bir hâkimin karşısına çıkarıldık. Yanımızda devlet tarafından atanan ve adını bilmediğim bir avukat

¹⁴ Gazze şehir merkezine bağlı bir mahalle

vardı. Hâkim bizi serbest bırakmaya karar verdi, ancak karakolda bizi savaş bitene kadar serbest bırakmayacaklarını bildirdiler.

Bu merkez sadece bir odaydı ve içme suyu yoktu. Kıyafet değişimi, sabun ve banyo imkânı yoktu. Hücrenin boyutları 3x2 metreydi ve içinde 14 kişiydik. Yerde fayansın üzerinde yatıyorduk. Bize sabahları küçük bir sandviç, akşamları da çok küçük ve doyurucu olmayan bir tane daha sandviç veriyorlardı. Hücrede perdesi ya da paspası olmayan tek bir banyo vardı. Üç gün boyunca herhangi bir örtü olmadan yerde uyuduk. Yalınayak ve kelepçeli olarak kaldım ve bana kıyafet vermediler. Müfettişe ve hâkime saldırıya uğradığımızı söylemedik. Hepimizin tıbbi tedaviye ihtiyacı vardı ve buna en çok benim ihtiyacım vardı çünkü göğsümdeki kırıkların hareket ettiğini hissediyordum. Hiçbir doktora gösterilmedik ya da herhangi bir tedavi görmedik. Diğer çocuklar da Tarık el Alul adında biri, yüzünden ciddi şekilde dövülmüştü ve gözleri şişmişti. Onu da tedavi etmediler ve tedavi talebimizi reddettiler. Üçüncü günden sonra bizi ellerimiz arkadan bağlı, bacaklarımız bağlı ve gözlerimiz bağlı olarak naklettiler. Bizi birden fazla karakoldan topladılar çünkü diğer karakollarda çok sayıda işçi vardı. Bizi bir mahkûm nakil otobüsüne bindirdiler ve tabii ki nakil sırasında beni ve tüm işçileri dövdüler, darp ettiler ve aşağıladılar.

Nakil sırasında gözlerimiz bağlıydı ve yol boyunca bilincimiz yerinde değildi. Sonra bizi avluları olan bir hapis haneye götürdüler. Her avlunun ortasında, içinde yaklaşık 150 metre karelik bir alana sahip büyük bir çadır vardı ve avlu yaklaşık 500 metre kareydi. Benim bulunduğum çadıra yaklaşık 230-250 kişi yerleştirdiler. Daha sonra bu cezaevinin Ofer Cezaevi olduğunu öğrendik. Her avlunun etrafı yaklaşık 5 metre yüksekliğinde büyük bir demir çitle çevriliydi. Avlular ve çit arasında metal bir ağ vardı ve çit ile ağ arasında gözetleme için gardiyanlar bulunuyordu. Birbirlerinden ayrı oldukları için diğer çadırlarda ne olduğunu bilmiyorduk ama bazen diğer çadırlardaki mahkûmların seslerini duyabiliyorduk. Avlular, kumlu bir zemin üzerine bir tabaka çakıldan yapılmıştı. Bize battaniye ve şilte verdiler ama herkese yetecek kadar değildi. Tabii ki yastık da yoktu. Çadır herkese yetmediği için bazıları dışarıda, dış avluda yattı. Hava çok soğuktu ve yatağı ya da battaniyesi olmayan mahkûmlar vardı. Üzerimize birden fazla kez yağmur yağdı, bu yüzden çadıra girdik ve ayakta durduk çünkü içeride uyuyacak yer yoktu. Çadırlarda hiçbir şey yoktu, bu yüzden dörderli gruplar halinde aynı battaniyeyle üzerimizi örtüyorduk. Serbest bırakılmamızdan önceki son beş günde, talebimiz ve şiddetli soğuk nedeniyle bize uyku tulumu, ceket, ekstra battaniye ve ayakkabı verdiler.

Mahkumlar her gün giriş çıkış yapıyorlardı. Çadırlar temiz değildi. Sabahları veya öğleden sonra 2 civarında küçük bir sandviç ve akşamları bir tane daha sandviç aldık. Bunlar çok küçük sandviçlerdi ve doyurucu değillerdi. Serbest bırakılmadan önceki son beş günde bize sadece şunlardan oluşan bir yemek vermeye başladılar: Kahvaltı için bir sandviç ve öğle veya akşam için bir yemek. Yemekler kötüydü ve hiç doyurucu değildi. Ayrıca, son beş günde bize bir kalıp sabun ve bir kova verdiler. Duşlar avluda mevcuttu, ancak su çok soğuktu ve hiç sıcak su yoktu. Bize kıyafet vermediler, sadece ceket verdiler, bu yüzden bu süreç boyunca duş almadım. Kronik hastalıklardan muzdarip kişilerin olduğu bazı durumlarda, diyabet veya kalp rahatsızlıkları gibi, onları kliniğe götürüyorlardı. Uzun bir gecikmeden ve sayısız talepten sonra onları götürüyorlardı, ancak çoğu dışarı çıktıklarında dayağa maruz kalıyordu. Ben dayak yeme korkusuyla bunu talep etmedim. Benim kalp sorunlarım var ve inhalatör kullanıyorum, ama bunu istemedim çünkü gidenlerin gözlerini bağlayıp onları darp ediyorlardı. Bu bazen gözlerimizin önünde oluyordu. Ara sıra kliniğe gidenlerden ağrı kesici alıyordum, sırf ağrım hafiflesin diye. Ofer'de banyodan su içiyorduk. Elektrik gece gündüz açıktı, parlak ve büyük projektörler vardı. Gün boyunca bizi izleyen yaklaşık 8 gardiyan vardı. Ofer'e vardıktan sonra herhangi bir duruşmaya çıkmadık. Görevliler 'siz düşmansınız ve savaş halindeyiz, serbest bırakma yok.' diyorlardı. Şehit Macid Zakkul hakkında hiçbir şey bilmiyorduk ve onunla tanışmadık. Daru'l Ataar'dan bir işçiyi çocuklar aracılığıyla duydum ve işkence nedeniyle şehit olduğunu söylediler. 3 Kasım 2023 Cuma günü saat 12:00'de uyandırıldık ve bizden çadırları düzenlememizi istediler. Yaklaşık 20 tane normal otobüs getirdiler. Ayrılmadan önce tüm eşyaları, battaniyeleri ve şilteleri düzenledik. Hepimizi ikişer ikişer aramaya tabi tuttular, gözlerimizi bağladılar ve arkadan kelepçelediler, bu çok acı vericiydi. Bizi otobüslere bindirdiler ve gece 1.00'den sabah 7.00'ye kadar nereye gittiğimizi bilmiyorduk. Bu süre boyunca acı çekiyordum ve onlara sürekli 'acı çekiyorum' diyordum ama bana sessiz olmam için her bağırdıklarında daha fazla dayak yemekten korkarak sessiz kalıyordum.

Sabah 7.00'de Kerem Ebu Salim sınır kapısına vardık. Maskeli bir asker dışarı çıktı ve 'Gazze Şeridi'ne ulaşmak için 1 kilometre yürüyebilirsiniz' dedi. Sevindik ve 'elbette' dedik. Ancak, yaklaşık 3 kilometre yürüdük. Geçişteki askerler bize orta ve güney bölgelerde yaşayanların gidebileceğini ama kuzeydekilerin gidemeyeceğini çünkü oranın savaş bölgesi olduğunu söyledi. Ailem kuzeyde ve şu anda güney bölgesinde tanıdığım birinin yanındayım. Ailemi ve onlara ne olduğunu ancak Cuma günü öğrendim. Allah'a şükür hepsi iyi ama bombardıman onlara çok

yakın. Bugüne kadar ben bir yerdeyim, onlar başka bir yerde. Tabii ki işgalciler tutuklama ve baskının başından itibaren para, kimlik, eşyalar ve telefon da dahil olmak üzere her şeyimi çaldılar ve bize hiçbir şey vermediler. Ellerime adımı yazdım ki şehit olursam kim olduğumu bilsinler. Muhammed Ebu Semra adında bir amcam var, o da tutuklandı ve bugüne kadar hakkında hiçbir şey bilinmiyor. Yaklaşık 2 binden fazla işçi serbest bırakıldı ama kaybettiğimiz gençler var ve serbest bırakıldığımızda yanımızda değillerdi."

E. Zorla Tecrit ve Kaybetme: İnsanlığa Karşı Devam Eden Suçlar

İşgalciler, hem 7 Ekim'den önce hem de sonra Filistinli mahkûmlara uyguladıkları işkence ve insan hakları ihlallerini gizlemek için her yolu denemektedir. Uluslararası hukuku birçok düzeyde ihlal etmekte ve mahkumların avukat tutma hakkını engelleyerek ve aile üyelerinin ziyaretlerini yasaklayarak daha fazla ihlalde bulunmaktalar. Birçok aile üyesi ve avukat, sevdiklerinin sağlık durumları ve hatta nerede tutuldukları hakkında hiçbir bilgiye sahip değildir.

Savaşın sonra mahkumlar ve cezaevi sistemi ile ilgili tüm yasal prosedürler değiştirilmiştir. İsrail makamları, avukatların cezaevlerindeki müvekkilleriyle görüşmesini, uzatma ve kısıtlamalar uygulayarak son derece zorlaştırmaktadır. Bu, tutukluları dış dünyadan izole etmek için yapılmaktadır. Genellikle ailelerin ayda iki kez aile üyelerini ziyaret etmelerine izin verilse de artık ziyaretlere izin verilmemektedir. Çok sayıda avukat cezaevlerine girmekte ve tutuklularla görüşme konusunda birçok zorlukla karşılaşmaktadır. Örneğin, bir Avukat Ramon cezaevinden 5 kez randevu almış ancak her seferinde saatlerce bekletilmiştir. İsrail her seferinde "acil bir durum" olduğunu belirtmiş ve geri dönmesini sağlamıştır. Başka bir avukat ise Nafha cezaevine girmeyi 4 kez denemiş ve aynı bahaneyle saatlerce bekletildikten sonra gitmesi söylenmiştir. Genel olarak Megiddo Cezaevi, mahkumlarla görüşmeye çalışan farklı kuruluşlardan gelen tüm avukatlara getirilen sınırlamalar ve kısıtlamalar açısından en çok etkilenen hapishanedir. Ziyaretlere getirilen kısıtlamalar ve sınırlamalar sadece aile üyelerine ve avukatlara uygulanmamaktadır. İnsan hakları örgütleri de tutsakları ziyaret edememektedir. Uluslararası Kızılhaç Komitesi tarafından yapılan açıklamada, "Kızılhaç'ın 7 Ekim'den bu yana İsrail'de tutulan Filistinli mahkumların hiçbirini ziyaret edemediği"¹⁵ belirtilmiştir.

Farklı insan hakları örgütlerinden çok sayıda avukatın belirttiği gibi, tutsakların sık sık nakledilmesindeki artış belgelenmiştir. Bu durum, avukatların tutuklularla görüşememesinin birçok nedeninden biridir, çünkü avukatlar kendilerine tutuklunun bulunduğu söylenen cezaevi merkezine gitmekte, ancak buraya ulaştıklarında tutuklunun başka bir cezaevi merkezine nakledildiğini öğrenmektedirler. Bu, İsrail işgali tarafından mahkumlar üzerindeki işkence kanıtlarını gizlemek için sıklıkla kullanılan bir taktiktir.

¹⁵ *İsrail ve işgal altındaki Filistin topraklarındaki çalışmalarımızla ilgili zararlı anlatıları çürütmek.* (2023). <https://www.icrc.org/en/document/debunking-harmful-narratives-about-our-work-israel-and-palestinian-occupied-territories>

F. Filistinli Mahkumların Alenen Öldürülmesi

7 Ekim'den bu yana, tutuklu Filistinlilere uygulanan şiddetin yoğunluğu, gözaltı merkezleri içinde 7 mahkûmun ölümüne yol açmıştır. Kamuoyuna açıklanan en son ölüm, 19 Kasım 2023 tarihinde Nakab Cezaevi'nde öldürülen 38 yaşındaki Sair Ebu Asab olmuştur. 33 yaşında dört çocuk babası Abdurrahman Marii'nin Megiddo Cezaevinde öldürüldüğü ve ölümünün 14 Kasım 2023'te gerçekleştiği bildirilmiştir 23 Ekim 2023'te 58 yaşındaki Ömer Darağme'nin Megiddo'da öldürüldüğü bildirilmiştir. 25 yaşındaki Arafat Hamdan, Megiddo'da tutuklandıktan sadece iki gün sonra 24 Ekim 2023'te ölmüştür. Gazze'den 32 yaşındaki Macid Zakkul, 6 Kasım 2023'te Ofer Cezaevi'nde hayatını kaybetmiştir. En son şehit 23 yaşındaki Abdurrahman el Bahş, 1 Ocak 2024'te Megiddo'da öldürülmüştür. Yedinci şehidin kimliği bilinmemektedir, eldeki tek bilgi Gazze'den olduğuna işaret etmektedir.

Nabluslu mahkûm Abdurrahman el Bahş'ın şehadetiyle birlikte 1967'den bu yana mahkumlar arasından şehit olanların sayısı 244'e yükselirken, 18 şehit mahkûmun naaşı da hâlâ işgal güçlerinin elinde bulunmaktadır. Filistinlilerin cenazelerinin alıkonulması, uluslararası ve insancıl hukukun yanı sıra Filistinlilerin dini ve kültürel inançlarına da aykırı bir eylemdir, ancak İsrail'e hiçbir sorumluluk yüklenmemektedir. İsrail tarafından uygulanan bu yaygın taktik, Filistinli ailelerin ölen yakınları için uygun bir cenaze töreni düzenlemesini engellemektedir. Bu dolayısıyla Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme'yi ihlal eden bir başka toplu cezalandırma biçimidir.

İsrail güvenlik güçleri, aşırı kalabalık hücrelerde devam eden insan hakları ihlallerini gizlemek için güç kullanmakta ve mahkumları dövülmekle tehdit etmektedir. Altı mahkûmun öldürülmesinden birine tanık olan bir mahkûmun ifadesinde bu durum kaydedilmiştir. Nakab cezaevinde tutulan 19 yaşındaki Mahmud Katanani, mahkûm arkadaşı Sair Ebu Asab'ın öldürülmesine tanıklık etmiştir. Katanani'nin ifadesi şu şekildedir:

"18 ya da 19 Kasım 2023'te, akşam saat 6 sularında, 10 numaralı odada (Sektör 27) 10 mahkûm olarak bulunduğumuz sırada, gardiyanlar odayı bastı ve hepimize saldırdı. Ardından, gardiyanlar ve birim üyeleri de dahil olmak üzere yaklaşık 20 kişiden oluşan Ketir¹⁶ özel birimi

¹⁶ Nakab cezaevi içindeki İsrail özel kuvvetleri.

İçeri girdi. Ketir birimi silahlıydı ve mahkumları dövme ve bastırmak için demir çubuklar kullanıyordu. Bizi yaklaşık 5 dakika dövdükten sonra, hepimizi kanlar içinde yerde yatar halde bırakarak gittiler. Geri çekilmelerinden sonra, Sair Ebu Asab yerde yatıyordu, kanlar içindeydi, hareketsizdi ve vücudunda herhangi bir nabız belirtisi yoktu, gardiyanlara seslenmemize rağmen bizi dikkate almadılar. Sadece 10 dakika sonra bir hemşire geldi ve 'ölürse onu alırsız' dedi. Yaklaşık iki saat sonra, akşam saat 8'de gardiyanların oda kontrolü sırasında tahmin edildiği üzere, Sair gardiyanlar tarafından taşındı. Birkaç dakika sonra vefat ettiği haberini aldık. Söz konusu hemşirenin adı Ala Aşkar'dı, orta boylu ve hafif kilolu bir yapıya sahipti. Sair'in şehadetinden bir gün sonra, ben de dahil olmak üzere odadaki tüm gençler istihbarat tarafından tek tek sorgulandı. İlk olarak subay bana 'onu döven gardiyanı gördün mü?' diye sordu. Ben de 'hayır, çünkü maske takıyorlardı' diye cevap verdim. Daha sonra, odadaki diğer herkesle birlikte benden, mahkûm Sair Ebu Asab'ın oda içinde aramızdaki bir sorun nedeniyle öldüğünü belirten ve ölümünden bizim sorumlu olduğumuzu ima eden bir hikayeyi ezberlememizi istediler. Hepimiz reddettik ve ben de bunun imkânsız olduğunu ve yapmayacağımı belirttim. 30 Kasım 2023 tarihinde sabah saat 8.00 civarında bir gardiyan odaya geldi, adımı söyledi ve gideceğim yeri belirtmeden nakledileceğimi bildirdi. Daha sonra ellerimi önümden bağladı, beni bölümden çıkardı ve Ketir birimine teslim etti. Ketir birimi kelepçeleri sert bir şekilde sıktı ve içlerinden biri elimi bükerek acı çekmemeye neden oldu. Elimin acıdığını söylediğimde, Ketir biriminin üyelerinden biri odanın 'kameraların olmadığı' bir yerinde yüzüme iki kez vurdu. Sonra beni bekleme odasına götürdüler, orada üç tutuklu daha vardı ve hiçbirimiz nereye nakledildiğimizi bilmiyorduk. Daha sonra bizi teker teker kamerasız bir muayene odasına götürdüler ama kapısı yoktu, ardına kadar açıktı. Muayene biz çıplakken yapıldı ve bana tüm kıyafetlerimi çıkarmam emredildi. Defalarca ayakta durmamı, oturmamı ve bacaklarımı açmamı emrettiler, bu sırada içlerinden biri elindeki muayene cihazıyla hassas bölgelerime vurdu. Ayrıca, çıplak muayene sırasında, müfettiş ucunda ayna olan bir sopa tuttu ve benden hareket etmemi talep ettiğinde, beni aşağılamak için bunu altıma yerleştirdi. Daha sonra bizi Nahshon birimine teslim ettiler ve Bosta'ya (cezaevi taşıma aracı) kadar eşlik ettiler. Beni ve diğer üç genç adamı Bosta'da çok sıkışık küçük bir yere koydular ve klimayı açarak soğuktan donmamıza neden oldular. Orada yaklaşık 4 saat kaldık ve klima açıktı.

Yolculuk boyunca kapının havalandırmasını açıp parfüm sıkarak bizi kasten daralttılar ve bize sözlü tacizde bulundular. Ofer cezaevine vardığımızda, Bosta'dan çıkarılmadan önce,

Nahshon biriminin üyeleri Bosta'ya girdi ve kafamıza vurmaya ve çok saldırgan bir dil kullanmaya başladı. Nahshon birimi isimlerimizi teyit edene kadar bizimle kaldı, ardından bizi Ofer'deki gardiyanlara teslim etti. Orada tekrar parmak izlerimizi aldılar ve beni kendisini Gazze bölgesinden bir subay olarak tanıtan bir kişinin yanına götürdüler. İçeri girer girmez bana 'Gazze'ye gidiyorsun' diyerek Gazze'ye sınır dışı edileceğimi söyledi. 'Gideceksin, ant olsun bir şey yaparsan gideceksin' diyerek beni tehdit etti. Görüşmenin sonunda benden üç dilde yazılmış bir kağıt imzalamamı istedi: İbranice, Arapça ve İngilizce. Ben imzalamayı reddettim ama o benim adıma kendi el yazısıyla imzaladı. Beni ve benimle birlikte 30 genci ıslak zeminli, çok soğuk bir bekleme odasında tuttular ve bizi gece geç saatlerde Kızılhaç görevlilerine teslim edene kadar orada tuttular ve gece yarısı 12.00 sularında serbest bıraktılar."

Belgelenen bir başka vaka da şehit Abdurrahman Mari ile ilgilidir ve mahkumların dayığın vahşeti nedeniyle öldüğü iddiasını destekleyen ilk ve sonuçlanmamış bir adli tıp raporundan elde edilen kanıtlarla desteklenmektedir. Doktor raporunda şunlar yazılmıştır:

"Bugün, 13 Kasım 2023 tarihinde Megiddo cezaevinde ölen merhum Bay Abdurrahman Mari'nin otopsi muayenesine katıldım. Muayeneden önce 'İsrail İnsan Hakları İçin Doktorlar Örgütü' (PHRI) tarafından bana sunulan İsrail mahkeme belgesinde, merhumun vücudunda eski ve yeni çürük izlerinin yanı sıra hastalık belirtileri (sarılık) olduğu belirtilmiştir ki bunların hepsi ölüme kapı aralamış olabilir. Otopsi günü Adli Tıp Kurumu'nda tarafıma sunulan ek bir polis raporunda, Bay Abdurrahman Mari'ye ölümünden altı gün önce 'zorla kısıtlama' uygulandığı yazılmıştır. Otopsi, kabul edilen kurallara göre yapılmış, eksiksiz ve tam bir prosedürdü. Cesedin operasyon öncesinde ve sırasında fotoğrafları çekildi. Sol göğsün üzerinde çürükler, altında kırık kaburgalar ve göğüs kemiği görüldü. Sırtta, kalçada, sol kol ve uylukta, başın ve boynun sağ tarafında da altında kırık olmayan dış morluklar görüldü. İç organlarda herhangi bir yaralanma yoktu, akciğerler, dalak, karaciğer ve beyin sağlam bulundu ve iç kanama yoktu. Ne yazık ki makroskobik incelemede belirli bir ölüm nedeni bulunamamıştır, ancak bu sonucu değiştirebilecek daha ileri laboratuvar testleri yapılacaktır. Arka planda herhangi bir hastalık belirtisi bulunmadığından ve sağlıklı bir genç olarak geçmişine dayanarak, çok sayıda çürük ve çok sayıda ciddi kaburga kırığı ile kendini gösteren maruz kaldığı şiddetin ölümüne katkıda bulunduğu varsayılabilir. Kardiyak aritmi (düzensiz nabız) ve hatta yeni bir miyokard enfarktüsü (kalp krizi), herhangi bir fiziksel kanıt bırakmadan bu tür yaralanmalardan kaynaklanabilir."

Tutuklular ve Eski Tutuklularla İlişkiler Komisyonu ve Filistin Esirler Cemiyeti (PPS), İsrail işgal mahkemesinin Abdurrahman Mari¹⁷, Sair Ebu Asab, Abdurrahman el Bahş¹⁸, Ömer Darağme adlı 4 tutuklunun şehit edilmesi olayıyla ilgili derhal soruşturma açılmasına karar verdiğini bildirmiştir. Bununla birlikte, geçmiş yıllara ve çeşitli kuruluşlar tarafından ele alınan davalara ilişkin tarihsel veriler ve emsallere dayanarak, İsrail mahkemesi tarafından soruşturulan 100 davadan 99'unun delil yetersizliği nedeniyle nihai olarak kapatıldığı gözlemlenebilir. Ne yazık ki bu eğilim, fail olduğu iddia edilen kişilere herhangi bir yaptırım ya da cezai önlem uygulanmadığı için hesap verebilirliğin eksikliğine işaret etmektedir. "Yılların deneyimi göstermiştir ki, Filistinli mağdurların adaletin yerini bulduğunu görme şansı çok düşüktür ve İsraililerin eylemlerinden sorumlu tutulma şansı da benzer şekilde düşüktür."¹⁹ Bu bağlamda Komisyon ve Cemiyet, şehit edilme koşullarının soruşturulmasını istemenin işgal mahkemelerinden adalet bekledikleri anlamına gelmediğini ve halen mahkeme kararlarını beklediklerini vurgulamıştır.

Tutukluların ölümlerine ilişkin soruşturmalarla ilgili ilk mahkeme oturumu 15 Ocak'ta yapılmıştır. Bu oturumda, mahkûm Abdurrahman Mari'nin dövülmesine ilişkin kanıt ve göstergelerin, 7 Kasım 2023 tarihinde cezaevi yönetimine bağlı polisler tarafından acımasız ve vahşi bir şekilde dövülerek infaz edildiğini kesin olarak gösterdiği belirtilmiştir. Mahkûm İşleri Kurumu, 7 Kasım'dan bu yana ve ilk muayeneden sonra, cezaevi kliniğinin maruz kaldığı dayığın akciğer hasarına neden olduğunu bilmesine rağmen, ayın on üçünde şehit olana kadar tıbbi olarak yeniden muayene edilmediğini ve tedavi ve ilaç almadığını ortaya koymuştur.

¹⁷ İsrail Mahkemesi Filistinli Tutuklunun Ölümüne İlişkin Soruşturma Açacak, 11 Aralık 2023, <https://english.wafa.ps/Pages/Details/140017>

¹⁸ İsrail Mahkemesi Mahkumun Ölümünün Ardındaki Koşulları Araştırmak İçin Soruşturma Açacak, 2 Ocak 2024, <https://english.wafa.ps/Pages/Details/140442>

¹⁹ "Hesap Verebilirlik Yok" B'Tselem, 11 Kasım 2017, www.btselem.org/accountability

G. Filistinli Tutuklulara Yönelik Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz

1. Çıplak Arama

İsrail, Filistinli erkek ve kadınların hayalarına ve namuslarına ne derece önem verdiğinin farkındadır. Bunlar özellikle Arap toplumlarında önemlidir. Özellikle kadın tutuklu ve mahkumları hedef alan tehdit türleri nedeniyle bu durum kayda değerdir. Kadınlardan gelen pek çok mağdur ifadesi cinsel taciz, tecavüz tehdidi ve kadınların cezaevlerinde ve hatta çoğu zaman ev baskınları sırasında kendi çocuklarının önünde zorla soyularak aranması gibi hususları içermektedir. Bunların hepsi zorlama yöntemleridir. Bunlar kadınları güçsüz hissettirmenin yanı sıra İsrail'e kadınlar ve bedenleri üzerinde kontrol hissi vermek için gerçekleştirilmektedir. Bu, güç ve otoritenin kötüye kullanılması ve mağdurların korkularıyla oynanmasıdır. Çıplak arama, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 10 (1) maddesinde yer alan ilkeyi ihlal etmektedir: "Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese insanca ve insan kişiliğinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek muamele edilmelidir."²⁰

Hem erkeklerin hem de kadınların belgelenen mağdur ifadeleri, İsrail güçleri tarafından gözaltına alınırken yaşanan rahatsız edici cinsel taciz vakalarını içermektedir. Ofer Cezaevi'nde Kudüslü bir erkek mahkûm olan O.J., bir röportaj sırasında maruz kaldığı çıplak aramanın ayrıntılarını anlatmıştır. Çıplak arama sırasında, İsrail işgal görevlilerinin kapsamlı bir arama bahanesiyle defalarca özel bölgelerini taciz ettiğini aktarmıştır. Çırılçıplak haldeyken defalarca oturmaya ve ayakta durmaya zorlanmıştır. Ayrıca, çıplak olduğu ve aramaya tabi tutulduğu sırada, tutulduğu odanın camı olmayan pencereleri bulunmaktadır, bu da soğuk rüzgarın odaya girmesine yol açmaktadır.

Kudüs'ten H.H. adlı bir kadın tutuklunun bir başka mağdur ifadesi, İsrail işgal güçlerinin gece saat 2'de evinin kapısını kırarak odasına girdiğini ve uyurken yatağının etrafını sardığını belirtmektedir. H.H. bağırarak, başörtüsü ve abaya ile kendini ve saçlarını örtmesine izin verilmesini istemiş, İsrail güçleri bu talebi reddetmiştir. H.H., kızı ve yeni doğmuş 2 haftalık torunu evde yalnızdır ve tek bir kadın asker olmaksızın tamamen erkek İsrail güçleri tarafından kuşatılmıştır. H.H.'nin kızından, H.H.'nin telefonunu bulmak için bebeği çırılçıplak soymasını

²⁰ Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights>

talep etmişlerdir. Ayrıca H.H.'nin kızının da üzerini aramak için çıplak soyunmasını talep etmişlerdir. Kızı bunu hemen reddetmiş ve eğer bunu yapmak istiyorlarsa kadın askerler getirmelerini talep etmiştir. Askerler bunu reddetmiş ve onu elektrik vermekle tehdit etmişlerdir. Tüm bu çirkin eylemler sırasında anne H.H.'ye defalarca küfredilmiş ve yüzüne tükürülmüştür. Askerlerden biri onunla yüz yüze gelmiş ve tükürerek tüm yüzünü ve gözlüklerini tükürükle kaplamıştır. H.H. kokunun çok kötü olduğunu ve yüzünü yıkamak istediğini ancak askerlerin bunu reddettiğini ifade etmektedir. Askerler H.H.'yi taciz etmeye ve Kur'an-ı Kerim'in sayfalarını yırtmaya devam etmiştir. Ayrıca H.H.'nin iç çamaşırları gibi kişisel eşyalarını karıştırmaya ve gülerken elden ele dolaştırmaya başlamıştır. Ardından, asker kulağına Arapça cinsel taciz tehditleri fısıldamıştır. Elleri ve ayakları bağlıyken başta yüzü olmak üzere vücudunun her yerine vurmuşlardır. Daha sonra sorgulama merkezine nakledilmiş ve burada bir sorgu odasına götürülerek bir asker tarafından 'önden ve arkadan tecavüzle' tehdit edilmiştir. Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) Roma Statüsü, tecavüz gibi cinsel şiddet biçimlerini ayrı savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar olarak kabul etmektedir: UCM madde 7 (1) "tecavüz, cinsel kölelik, zorla fuhuş, zorla hamilelik, zorla kısırlaştırma veya benzeri diğer cinsel şiddet biçimlerini" listelemektedir. Güvenlik araması bahanesiyle erkek ve kadınları çıplak soymaya ve uygunsuz şekilde dokunulmaya zorlayan bu eylemler, Filistinli erkek ve kadınları utandırmak ve cinsel tacizde bulunmak amacıyla yapılmaktadır.

H. Çocuklukları Ellerinden Alınan Çocuklar

İsrail işgalinin şiddet ve barbarca eylemlerinin yaş sınırı yoktur ve çocuklar da dahil olmak üzere kimseyi es geçmemektedir. Çocukların genel gelişimini, refahını ve onurunu garanti altına alma gerekliliği ve aynı zamanda savunmasızlıkları, uluslararası hukukun çocukları koruma sorumluluğunun temelini oluşturmaktadır. Yaşları ve bağımlılıkları nedeniyle çocuklar ayrımcılık, sömürü ve istismara karşı daha savunmasızdır. Çocukları güvende tutmak için onlara ekstra koruma ve özen gösterilmesi gerektiğini vurgulayan uluslararası yasal çerçeveler arasında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) yer almaktadır. ÇHS Madde 6'da şöyle belirtilir: "(1) Taraf devletler, her çocuğun doğuştan yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler. (2) Taraf devletler, çocuğun hayatta kalmasını ve gelişmesini mümkün olan azami ölçüde sağlarlar." Bu güvenlik önlemleri, çocuklara güvenli ve şefkatli bir ortam sağlamanın sadece ahlaki açıdan gerekli olmadığı, aynı zamanda gelecekte toplumların istikrarı ve gelişimi için de gerekli olduğu fikrine dayanmaktadır. Uluslararası toplum, çocukların korunmasına yönelik yasal normlar ve standartlar oluşturarak çocukların şiddet, sömürü ve ihmalden uzak bir şekilde büyüüp gelişebilecekleri bir temel sağlamaya çalışmaktadır.

Çocuk haklarının ön planda tutulduğu, çocukların tam potansiyellerini gerçekleştirme ve topluma değerli katkılarda bulunma şansına sahip oldukları bir dünya yaratma konusundaki kararlılık, çocukların uluslararası hukuk kapsamında korunmasına da yansımaktadır.

17 yaşındaki W.M. yaşadığı rahatsız edici olayı şöyle anlatmaktadır:

"30 Ekim 2023 tarihinde İsrail güçleri bölüme girdi ve İsrail bayrağını astı. Saat 10.00'da avluya çıktığımda bölümdeki gençlerden birinden bayrağı alıp bana vermesini istedim ve bayrağı alıp avluda yaktım. Görünüşe göre beni avlu kamerasından görmüşler. Biz 12 gençtik. Bundan sonra, cezaevinde bulunan tüm birimlerden yaklaşık 100 asker coplar, gaz ve ağızlıklı dört köpek ve bir asker tarafından tutulan ağızlıksız bir köpekle silahlı olarak avluya baskın düzenledi. İlk olarak ağızlıklı köpekleri üzerimize saldırdı. Köpeklerden biri bana saldırdı ve pençeleriyle vücudumu tırmaladı. Daha sonra birlikler bize saldırdı ve coplarla kafamıza ve vücudumuza vurmaya başladılar. Birbirimizi korumaya ve aramızdaki gençleri korumaya çalıştık ama üzerimizdeki asker sayısı çok fazlaydı. Kafama aşağıdan (baş ve boyun arasından) bir copla vurdular. Ondan sonra hiçbir şey hissetmedim ve bayıldım. Üzerime çıktılar ve beni dövmeğe

devam ettiler. Bazı gençlerin burunlarından kan geliyordu, bazılarının dişleri kırılmıştı ve çoğunun kafasında açık yaralar vardı. Herkesin burnu kanıyordu ve dayaktan dolayı yerdeki kan tarif edilemez boyuttaydı. Sonra bizi arkadan bağladılar ve avluya dizdiler, bir kuyruk gibi teker teker dışarı çıkardılar. Beni en sona bıraktılar çünkü bayrağı yakmıştım ve elime bir bayrak almıştım, onu da yere attım. Bana tekrar saldırdılar, dövdüler, sonra bayrağı elime bağladılar, elimi kaldırdılar ve elimi kaldırarak yürüttüler. İkinci kata çıkan köprüde, yaklaşık 10 metre, tüm birimler yanlarda olacak şekilde, yanımızdan geçen her gence vurarak yürüttüler. Kapıda, Duvedvan özel birliğinden olduğunu düşündüğüm çok uzun boylu ve iri yarı üç asker vardı. Onlara ulaştığımda beni yere attılar, koruyucu kalkanı üzerime koydular ve üzerimde tepinmeye başladılar. Bu dayak işlemi yaklaşık bir saat sürdü. Bizi 'destan' olarak adlandırdığımız 'El Amtana'ya götürdüler. İçeri girdiğimizde her yer kan içindeydi ve yerler kana bulandığı için zar zor görülebiliyordu. Orada yaklaşık iki saat kaldık ve bu süre boyunca birimler sırayla bizi 'El Amtana' içinde dövdüler ve tabii ki hala bağlıydık. Bu iki saatin sonunda bir birlik içeri girdi ve bizi kelepçelerimizden tutarak arkamızdan çekti, böylece geriye doğru yürüyorduk ve bizi yaklaşık bir metre ve biraz daha fazla büyüklükte, mezara benzediği için 'tabut' dediğimiz bir odaya götürdüler.

12 kişi üst üste yığılmıştık, üst üste uyuyorduk ve yaklaşık iki buçuk gün boyunca orada aç ve susuz kaldık. Bu odanın sadece avuç içi kadar bir açıklığı vardı, bazen gardiyanlar bu açıklığı açıp içeriye gaz püskürtürlerdi ve gazın etkisi yaklaşık iki saat sürerdi. Başka bir çıkış olmadığı için gazdan çığlık atar ve bağırırdık. Gençlerden birinin cebinde bir saat vardı ve ara sıra saati kontrol ederdik. Daha sonra bizi 3 metreye 3 metre boyutlarında bir odaya taşıdılar ve 7 Kasım'a kadar orada kaldık. İçinde çok ince şilteler ve battaniyeler dışında hiçbir şey yoktu. Kapıda bir havalandırma deliği vardı ve bu delikten bize doğru vantilatör çalıştırıyorlardı, bu da çok üşümemize neden oluyordu. Yemekler bölümlerdekiyle aynıydı ama biraz daha azdı. Tabii ki kafalarından yaralanan gençler tedavi edilmedi, hiçbiri kliniğe götürülmedi ve yaralar için herhangi bir pansuman ya da ağrı kesici dahi sağlamadılar. Bazı dayaklardan sonra benim de bir süre başım döndü. 7 Kasım'dan sonra bizi bölüme geri getirdiler ve tabii ki bizi başlarımız yere doğru, neredeyse yere ulaşacak şekilde hücreye koydular. Odalara vardığımızda durum perişandı ve odalarda hiçbir şey yoktu. Sandalyeleri, dolapları, terlikleri kaldırmışlar, sadece şilteleri ve ince battaniyeleri bırakmışlardı. Odalar tutuklularla aşırı kalabalıklaştı, öyle ki ampulleri söktüler ve her odada file örtülü tek bir loş ışık bıraktılar. Bu durum şimdiye kadar aynı kaldı. Odalara

girer girmez gençlerden biri bana 'öldüğünüzü sanmıştık' dedi. Onlara bölümde neler olduğunu sordum ve bana 30 Ekim'de bölüme saldırdıklarını, her şeyi alıp götürdüklerini ve bölümü herhangi bir organizasyon olmadan bıraktıklarını söyledi. Yanımızda şeker hastası genç bir adam vardı. Ona ilaçlarını verip vermediklerini bilmiyorum çünkü başka bir odadaydı. Ne zaman biri hastalansa, ilaç getirmeleri için bağırsak ve ölebileceğini söylesek, gardiyanlar gelir ve 'bırakın ölsün, biz de bunu istiyoruz.' derlerdi."

Nakab cezaevinde tutulan 18 yaşındaki J.K., çıplak aramaya tabi tutulduğu ve çıplak fotoğrafının çekildiği rahatsız edici bir olaya maruz kalmıştır. Bu onur kırıcı süreç boyunca, aramaya nezaret eden askerler duyulabilir bir şekilde eğlenmektedir. Askerler metal coplar kullanırken ve tehditkâr bir şekilde fiziksel zarar verme tehdidinde bulunurken, dehşete kapılan J.K. bu müdahaleci fotoğraflara uymak zorunda hissetmiştir. Ne yazık ki, daha sonra onu dövdükleri için tehditler gerçekleşmiştir. Saldırı, J.K.'nın özel bölgelerine vurulmasını ve tekmelenmesini de içermektedir ve J.K. ne zaman cinsel organını korumaya ya da bacaklarını kapatmaya çalışsa, askerler tekrarlanan saldırgan komutlar eşliğinde zorla bacaklarını açmıştır.

Bu yaşananlar, J.K. gibi bireylerin gözaltında karşılaştıkları ağır ve insanlık dışı muameleyi göstermektedir.

I. Filistinlilere Yönelik Toplu Cezalandırmanın Farklı Biçimleri

1. Filistinli Mahkumlara ve Ailelerine Karşı Bir Ceza Olarak İdari Tutukluluk

İdari tutukluluk, tutukluların herhangi bir suçlama veya yargılama olmaksızın alıkonulduğu bir süreçtir. Herhangi bir suçlama yapılmaz ve tutukluyu mahkemeye çıkarma niyeti yoktur. Gözaltı emri uyarınca, gözaltında tutulan kişiye belirli bir gözaltı süresi verilir. Sürenin bitiminde veya bitiminden önce, gözaltı emri sık sık yenilenir. Bu süreç süresiz olarak devam ettirilebilir. İsrail makamları, işgal altındaki Filistin topraklarında Filistinliler üzerinde bir baskı ve kontrol politikası olarak on yıllardır keyfi idari tutukluluk uygulamıştır. İdari tutukluluk, baskıcı rejimler tarafından yasal süreci atlatmak ve siyasi muhaliflerin yasalar çerçevesinde hak ettikleri korumaya erişimlerini engellemek için yaygın olarak kullanılmaktadır.

İdari tutukluların sayısı 2023 yılı sonu itibariyle 1987 ayaklanmasından bu yana en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İşgalciler "gizli dosya" olarak adlandırdıkları gerekçeyle yüzlerce Filistinliyi suçlama veya iddianame sunmadan idari tutukluluk bahanesiyle tutuklamaya başvurmaktadır. Bu durum tutukluları kendilerini savunma hakkından mahrum bırakmakta ve adil yargılamanın asgari güvencelerinden mahrum kılmaktadır. İsrail'in idari tutukluluk yöntemini kullanması incelendiğinde hem uluslararası insancıl hukukun hem de uluslararası insan hakları hukukunun açık bir şekilde ihlal edildiği görülmektedir. Bu tür bir gözaltı uygulamasına başvurulabilmesi için, ulusun yaşamını tehdit eden kamusal bir acil durum söz konusu olmalıdır ve gözaltı kararı, herhangi bir ayrımcılık yapılmaksızın, yalnızca bireysel ve vaka bazında verilebilir (Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Madde 9). İsrail makamları ısrarla ve sistematik olarak idari tutukluluk uygulamasına başvurmakta ve bunu Filistinlileri bastırmak ve kontrol etmek için ilk ve son seçenek olarak kullanmaktadır. Bu nedenle, 7 Ekim'de ne olursa olsun, keyfi gözaltı uygulaması her zaman tatbik edilmiştir. Son zamanlarda ve bu yılın başından beri, yeni ve yenilenmiş emirler de dahil olmak üzere toplam 5 bin 500 emirle idari tutukluluk kullanımı yoğunlaşmıştır. Bu sayı, ilk Filistin ayaklanmasından bu yana görülmeyen, önceki kısa tutuklama dönemlerine kıyasla on yıllardır görülen en yüksek sayıdır. 7 Ekim'den önce idari tutukluların sayısı 1320 civarındaydı. Ancak, 7 Ekim'de İsrail saldırısının başlamasıyla birlikte, idari tutuklu sayısı yaklaşık 32 çocuk ve 10'dan fazla kadın dahil olmak üzere yaklaşık 3 bin 290'a yükselmiştir. İsrail'in tüm alanlarda Filistin halkına yönelik saldırganlığının artmasıyla birlikte, idari tutukluluklar çeşitli yaş gruplarını ve demografik yapıları hedef almıştır.

İşgalin geniş çaplı kampanyaları gazetecileri, serbest bırakılan mahkumları, aktivistleri, yaşlıları, çocukları ve kadınları etkilemiştir. 7 Ekim'den bu yana gözaltına alınan 6 bin 220'den fazla kişinin çoğunluğu idari gözetim altına alınmıştır. İşgalcilerin, devam eden saldırılar sırasında gözaltı sürelerini tamamlamış olan kişiler hakkındaki idari tutukluluk kararlarını yenilemesi dikkat çekicidir. Tarihsel olarak, Gazze'nin işgali ve diğer saldırılar sırasında, işgal, çok sayıda Filistinliyi hapishanelerde alıkoymak ve herhangi bir direniş biçimine katılmalarını önlemek için bir araç olarak idari tutukluluğu yaygın bir şekilde kullanmaktadır.

Geriye dönüp bakıldığında, 2002 El Aksa İntifadası sırasında, idari tutukluların sayısı sadece iki ay içinde yaklaşık 2 bin 500'e ulaşmıştır. Bu da İsrail makamlarının ayaklanmalar veya saldırılar sırasında düzenli olarak toplu tutuklamalar yaptığını göstermektedir. Benzer şekilde, 2014 yılında Gazze'ye yapılan kara saldırısı sırasında İsrail güçleri Batı Şeria'da geniş çaplı tutuklama kampanyaları yürütmüş, 1500'den fazla kişiyi gözaltına almış ve yaklaşık 500'ü keyfi idari tutukluluk uygulamasına maruz kalmıştır. Bu durum, işgalcilerin Filistinlilerin seslerini kısmak için idari tutukluluğu bir politika olarak kullandıklarının altını çizmektedir. Buna ek olarak, bu taktiği mahkûm takasında daha iyi bir anlaşma yapmak amacıyla mahkûm sayısını artırmak için de kullanmaktadırlar.

J. Yasal Hamle: İsrail'in Olağanüstü Hal Yasalarından Yararlanması ve Filistinlilere Yapılan Zulüm

İsrail'in Filistinlilere zulmetmek söz konusu olduğunda uluslararası insani yasalara ve hatta kendi yasalarına uymamak için yasal boşluklardan yararlandığı bilinmektedir. Bunun nedeni, İsrail'in 1948'deki kuruluşundan bu yana sürekli bir "olağanüstü hal" içinde olmasıdır. Ancak İsrail'in 7 Ekim 2023'ten sonra "olağanüstü hal" ilan etmesinden bu yana, Filistinli mahkumlarla ilgili yasal değişikliklerin çoğunda bir dizi değişiklik olmuştur. Bu yasal ve adli değişiklikler askeri emirlerle birleştiğinde, işgal altındaki Filistin topraklarında geçerli yasal çerçeveyi oluşturan hem uluslararası insancıl hukukun hem de uluslararası insan hakları hukukunun açık ihlallerini temsil etmektedir. Bununla birlikte, işgalci otorite tarafından uygulanan sivil yasalar, tutukluların onurunu ve temel haklarını korumak için tasarlanmış uluslararası standartları ve belirli anlaşmaları göz ardı etmektedir. Bu kanunlar ve askeri emirler, işgalci devlet tarafından uygulanan sömürge ve apartheid sisteminin ayrılmaz parçalarını oluşturmaktadır. Bunlar, çeşitli yerlerde Filistin halkına karşı yürütülen kapsamlı bastırma operasyonlarında kullanılan önemli araçlar olarak hizmet etmektedir. Yargı sistemi, farklı düzey ve kollarıyla, ister İsrail vatandaşı (1948'de işgal edilen bölgelerde yaşayan Filistinliler) ister işgal altında yaşayan bireyler (1967'den bu yana Kudüs, Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndekiler) olsun, Filistinlilere yönelik ayrımcı uygulamaların meşrulaştırılması ve haklı gösterilmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Hükümetin 8 Ekim 2023 tarihinde olağanüstü hal ilan etmesi, daha sonraki tüm değişiklik ve eylemlerin yasal temelini oluşturmuştur.

Yukarıdaki rapor boyunca belgelendiği üzere, 7 Ekim 2023'ten bu yana, tutuklama yetkilerinin genişletilmesi, sorgulama sürelerinin uzatılması, avukata erişimin kısıtlanması ve daha ağır cezaların uygulanması için yasal bir baskı söz konusudur.

İşgalci yetkililer 2005 yılından bu yana Gazze Şeridi'ndeki tutukluları "2002 tarihli Yasa Dışı Savaşçı Yasası" ve Filistinlilerin işgalci devletin sivil mahkemeleri önünde yargılanmasına izin veren diğer yasalar kapsamında ele almaktadır. "Yasa Dışı Savaşçı Yasası", bireylerin açıklanmamış kanıtlara dayanarak ve açık bir suçlama olmaksızın, belirsiz bir süre için tutuklanmasına izin vermesi bakımından idari tutukluluk ile benzerlik göstermektedir. 26 Ekim 2023'te hükümet, "yasa dışı savaşçılar" ile başa çıkmak için "Acil Durum Emirleri" yayınlamış ve

daha düşük rütbeli subayların tutuklama emri çıkarmasına izin vererek tutuklama emri çıkarma sürecini kolaylaştırmıştır.

Buna ek olarak, tutuklama kararının verilmesi için tanınan süre birkaç kez uzatılmış olup, adli inceleme daha önceki 14 gün yerine tutuklamadan 75 gün sonra yapılabilmektedir.²¹ Bu da elbette bir kişinin, bir hâkim ya da sulh hakimi tutuklamanın yasal olup olmadığına karar vermeden önce 75 güne kadar suçlama ya da yargılama olmaksızın tutulabileceği anlamına gelmektedir. Buna ek olarak, kişinin avukatıyla görüşmesi 30 gün süreyle engellenebilir ve bu yasağın 180 gün daha uzatılması mümkündür.²² Bu politika, tutsakların yasal olarak onaylanmış bir şekilde zorla kaybedilmesi olarak kabul edilmektedir.

Değişiklikler, 1996 tarihli "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (İcra Yetkileri-Tutuklamalar)" ve 2016 tarihli "Terörle Mücadele Kanunu" kapsamında sorgulanan Gazzeli tutukluların prosedürlerini de etkilemiştir. Bu kanunlar, suç duyurusunda bulunulmadan önceki soruşturma süresini 35 gün olarak tanımlamakta ve hâkime gözaltı süresini 20 gün daha uzatma yetkisi vermektedir.²³ Ancak 7 Kasım 2023 tarihinde, şüphelinin 45 gün süreyle gözaltında tutulmasına ve bu sürenin 45 gün daha uzatılmasına imkân tanıyan yeni değişiklikler yapılmıştır.²⁴ Hükümet daha önce 1996 tarihli "Tutuklama Yasası"nda değişiklik yaparak gözaltındaki kişinin 90 güne kadar avukatıyla görüşmesini engellemiştir. Bu süre daha sonra 180 gün olarak değiştirilmiştir.²⁵

"Özel olağanüstü hal" ilanının ardından, işgal altındaki bölgelerin askeri komutanı, askeri mahkemelerin işleyişini mümkün kılmak için askeri emirleri derhal değiştirmiştir. Bu, işgalci birliklere kitlesel tutuklama kampanyaları yürütmek için yasal araçlar sağlamayı ve insanlık dışı muamele gördükleri ve temel haklarını ihlal ettikleri durumlarda bile daha fazla insanı alıkoymak için hapsedme koşullarını ve yerlerini değiştirmeyi içermektedir.

²¹ 18 Aralık 2023 tarihinde Knesset, "Yasa Dışı Savaşçı Değişiklik no. 4 Geçici Düzenlemeler/Demir Kılıç" isimli yasa değişikliğini yayınladı. Madde 2 (3)(4).

²² Aynı kanun. Madde 2 (4)(5)(c).

²³ "2016 Terörizmin Önlenmesi Yasası"nın 47. Maddesi uyarınca.

²⁴ Güvenlik Yönetmeliği (Demir Kılıç) (Güvenlik suçlarından şüpheli bir kişinin gözaltı süresinin uzatılması) 2023. Madde 2(1)(a)(a,b).

²⁵ 16 Ocak 2024 tarihinde. Güvenlik yönetmeliğinin (Demir Kılıç) değiştirilmesi ve genişletilmesine dair kanun (Güvenlik suçu şüpheli bir tutuklunun avukat ile görüşmesi) Madde 2(c) (1)(2)(3)(d).

İlk değişiklik "2141 sayılı Askeri Emir" ile gelmiş ve video konferans (Zoom) aracılığıyla gözaltı süresinin uzatılması ve idari tutukluluk kararları için yargı denetimi oturumları duyurulmuştur. Suç duyurusunda bulunmak da dahil olmak üzere tüm işlemler bu yöntemle yürütülmüştür. Bu emir daha sonra 24 Ekim 2023 tarihinde "2151 sayılı Emir" ile değiştirilerek video konferans yoluyla suç duyurusunda bulunma ve duruşma açma oturumlarını içerecek şekilde değiştirildi.²⁶

Savunma Bakanı Yoav Gallant, "Sdeh Teman" (Yemen Sahası) askeri kampını 8 Ekim 2023 tarihinden itibaren 10 hafta süreyle yasa dışı kabul edilen kişiler için gözaltı tesisi olarak ilan etmiştir. Birussebi yakınlarında bulunan kampın Uluslararası Kızılhaç Komitesi ya da avukatlar tarafından ziyaret edilmesine izin verilmediğinden, kampta kaç mahkûmun hangi koşullar altında tutulduğu ve bunların savaşçı mı, sivil mi yoksa Filistin topraklarında bulunan işçiler mi olduğu belirsizliğini korumaktadır. Yüzlerce sivil ve 4 binden fazla işçi herhangi bir mahkemeye çıkarılmadan yasa dışı bir şekilde alıkonulmuş ve ardından 3 binden fazlası üç hafta sonra Gazze'ye sınır dışı edilmiştir. Şu ana kadar Gazze'den kaç "yasa dışı savaşçının" hapsedildiği bilinmemekte ve bu kişilerin ziyaret edilmesine izin verilmemektedir.

Özellikle cezaya ilişkin olanlar olmak üzere alınan tedbirler, görüşlerini ifade etmeye cesaret eden aktivistleri ve gazetecileri hedef almaktadır. Buna öğrenciler ve Filistin toplumundaki herhangi bir birey de dahildir. Gözdağı ve kontrol uygulayan işgalci otorite, kışkırtma ve "düşmanca bir örgütü" destekleme ile ilgili suçların cezalarını değiştirmiştir. Değişiklik özellikle hapis cezasının gerçek sürenin yarısından az olmamasını öngörmektedir ve bu değişiklik bir sonraki yılın başına kadar yürürlükte kalacaktır.²⁷

Filistinli tutuklular üzerindeki baskı ve kontrol sistemini tamamlamak için, binlerce yeni tutukluyu barındırma ve onları onurlarını zedeleyen sert ve aşağılayıcı koşullarda tutmayı meşrulaştırmak amacıyla işgal devletindeki Cezaevi İdaresi yasalarında değişiklikler yapılmıştır. 18 Ekim 2023 tarihinde, Filistinli tutuklulara karşı düşmanlığıyla tanınan "Ulusal Güvenlik Bakanı"na (Itamar Ben-Gvir) olağanüstü hal ilan etme yetkisi veren "Cezaevi İdaresi Emirleri

²⁶ "2141 sayılı Emir" gözaltındakiler ve olağanüstü hal (geçici talimatlar) kapsamında tutulanlarla video konferans yoluyla oturumlar düzenlenmesine ilişkin (Judea ve Samaria), 2023.

²⁷ "Kışkırtma İhlalleri ve Düşman Örgüte Destek Cezalarının Ağırlaştırılmasına İlişkin Emir" (Demir Kılıç) (Geçici Talimatlar), (Judea ve Samaria), No. 2153. 27 Ekim 2023 tarihinde yayınlanmıştır.

Değişiklik Yasası"²⁸ kabul edildi. Bu durum, mahkumların yeterli uyku alanları sağlanmadan hapsedilmesine izin vermekte ve İsrail Yüksek Mahkemesi'nin daha önce zorunlu kıldığı uygun alan gerekliliklerine uymayan gözaltı tesislerinde aşırı kalabalığa neden olmaktadır.

"Acil Durum Talimatları"²⁹ gözaltı süresini değiştirmek ve idari tutukluluk kararının verilmesini 72 saatten 144 saate çıkarmak amacıyla getirilmiştir. Gözaltına alınan kişi bir iddianame veya soruşturma için gözaltında tutuluyorsa ve hâkim serbest bırakılmasına karar verirse, askeri savcılık idari tutukluluk kararı verilmesi olasılığını incelemek için 144 saat gözaltında tutulmasını talep edebilir. Eğer böyle bir karar verilirse, bu değişiklik, tutuklunun önceki 8 günlük sürenin aksine 12 gün içinde adli inceleme oturumuna getirilmesini zorunlu kılmaktadır.

İşgalci devlet, Filistinli tutuklu ve mahkumlara karşı işlediği uzun süreli savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar için sağlam bir hesap verebilirlik mekanizması oluşturmadan, yasal tedbirleri baskı, kontrol ve işkence aracı olarak kullanmaya devam edecektir. Bu yaklaşım, tutukluların onurunu ve temel haklarını korumayı amaçlayan uluslararası normları ve anlaşmaları görmezden gelmektedir. Yasal kovuşturma veya devlete yaptırım uygulama yoluyla bu kişileri sorumlu tutmak ve apartheid sistemini ortadan kaldırmak, bu kınanması gereken eylemlere son vermek için hayati önem taşımaktadır.

²⁸ "Cezaevi Hizmet Emirlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Sayı 64 - Geçici Talimatlar - Demir Kılıç) - Olağanüstü Hal Gözaltı, 2023."

²⁹ "İdari Tutukluluk Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Emir" (Demir Kılıç) 20 Ekim 2023 tarihinde yayınlanan 2148 sayılı geçici talimatlar (Judea ve Samaria).